

Lagrådsremiss

FN:s internationella brottmålstribunaler – avveckling och restfunktioner

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 28 februari 2013

Tobias Billström

Marie Skåniger
(Justitiedepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås att de särskilda regler som gäller för Sveriges rättsliga samarbete med brottmålstribunalerna för f.d. Jugoslavien och för Rwanda, som är inrättade av FN:s säkerhetsråd, också ska gälla i förhållande till en gemensam internationell avvecklingsmekanism som ersätter tribunalerna.

I lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål föreslås vidare en bestämmelse om att svenska domstolar och åklagare får söka rättslig hjälp i brottmål från tribunalerna, inklusive avvecklingsmekanismen, och från Internationella brottmålsdomstolen.

Lagen om immunitet och privilegier i vissa fall kompletteras så att den även omfattar den internationella avvecklingsmekanismen och till mekanismen anknutna personer.

I lagrådsremissen föreslås även att en författning som rör en numera obsolet konvention från 1870 mellan Sverige och Belgien om utlämning av förbrytare ska upphävas.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2013.

Innehållsförteckning

1	Beslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt	6
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål	7
2.4	Förslag till lag om upphävande av konvention (1870:37 s. 1) angående ömsesidigt utlämnande av förbrytare emellan Hans Maj:t Konungen av Sverige (och Norge) och Hans Maj:t Belgiernas Konung	8
3	Ärendet och dess beredning	9
4	FN:s internationella brottmålsribunaler	9
4.1	Bakgrund	9
4.2	Tribunalernas verksamhet	10
4.3	Avveckling av tribunalerna och resolution 1966 (2010)	11
4.4	Närmare om den internationella avvecklingsmekanismen för brottmålsribunaler	13
5	Lagändringar med anledning av den internationella avvecklingsmekanismen för brottmålsribunaler	17
5.1	Rättsligt samarbete	17
5.2	Immunitet och privilegier	20
6	Utlämningsavtal med Belgien	21
7	Ekonomiska konsekvenser	22
8	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	22
9	Författningskommentar	23
9.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall	23
9.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt	23
9.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål	24
9.4	Förslag till lag om upphävande av konvention (1870:37 s. 1) angående ömsesidigt utlämnande av förbrytare emellan Hans Maj:t Konungen av Sverige (och Norge) och Hans Maj:t Belgiernas Konung	25
Bilaga 1	Resolution 1966 (2010)	26

Bilaga 2	Resolution 1966 (2010) – svensk översättning	45
Bilaga 3	Promemorians lagförslag	60
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanserna	65

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall,

2. lag om ändring i lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt,

3. lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål,

4. lag om upphävande av konvention (1870:37 s. 1) angående ömsesidigt utlämnande av förbrytare emellan Hans Maj:t Konungen av Sverige (och Norge) och Hans Maj:t Belgiernas Konung.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall¹ ska ha följande lydelse.

*Bilaga*²

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande		Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ	Fysiska personer	
74. Internationella avvecklingsmekanismen för brottmålsribunaler	Avvecklingsmekanismens ledamöter, åklagaren och dennes personal, registratorn och dennes personal, försvarare och andra personer som på annat sätt medverkar i avvecklingsmekanismen	Stadga för Internationella avvecklingsmekanismen för brottmålsribunaler fastställd genom FN:s säkerhetsråds resolution 1966 den 22 december 2010

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2013.

¹ Lagen omtryckt 1994:717.

² Senaste lydelse 2012:406.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Denna lag gäller i förhållande till

- den av Förenta nationernas säkerhetsråd den 25 maj 1993 inrättade internationella tribunalen för f.d. Jugoslavien *och*
- den av Förenta nationernas säkerhetsråd den 8 november 1994 inrättade internationella tribunalen för Rwanda.

Om någon av tribunalerna begär rättsligt biträde av Sverige, *skall* den begärda åtgärden vidtas enligt vad som sägs i denna lag.

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag gäller i förhållande till *följande tribunaler:*

1. den av Förenta nationernas säkerhetsråd den 25 maj 1993 inrättade internationella tribunalen för f.d. Jugoslavien,
2. den av Förenta nationernas säkerhetsråd den 8 november 1994 inrättade internationella tribunalen för Rwanda, *och*
3. den av Förenta nationernas säkerhetsråd den 22 december 2010 inrättade internationella avvecklingsmekanismen för brottmålstribunaler.

Om någon av tribunalerna begär rättsligt biträde av Sverige, *ska* den begärda åtgärden vidtas enligt vad som sägs i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2013.

¹ Senaste lydelse 1995:1306.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål

Häri genom föreskrivs att 1 kap. 7 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

7 §

I denna lag finns vissa bestämmelser om att en svensk åklagare får ansöka om rättslig hjälp utomlands. Lagen hindrar inte att en svensk åklagare även annars ansöker om rättslig hjälp utomlands i den utsträckning den andra staten tillåter det.

En svensk domstol får endast ansöka om rättslig hjälp utomlands enligt bestämmelserna i denna lag.

Vad som sägs i denna lag om rättslig hjälp utomlands ska i tillämpliga delar också gälla i förhållande till de tribunaler som anges i lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot humanitär rätt och den domstol som anges i lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2013.

2.4 Förslag till lag om upphävande av konvention (1870:37 s. 1) angående ömsesidigt utlämnande av förbrytare emellan Hans Maj:t Konungen av Sverige (och Norge) och Hans Maj:t Belgiernas Konung

Härigenom föreskrivs att konventionen (1870:37 s. 1) angående ömsesidigt utlämnande av förbrytare emellan Hans Maj:t Konungen av Sverige (och Norge) och Hans Maj:t Belgiernas Konung ska upphöra att gälla den 1 juli 2013.

3 Ärendet och dess beredning

Sverige samarbetar med brottmålsribunalerna för f.d. Jugoslavien och för Rwanda som har inrättats av FN:s säkerhetsråd. Dessa tribunaler ska nu stegvis avvecklas och ersättas av en gemensam internationell avvecklingsmekanism. Genom resolution 1966 (2010), antagen den 22 december 2010, har säkerhetsrådet i enlighet med kapitel VII i FN-stadgan beslutat att tribunalerna ska avsluta sin verksamhet senast den 31 december 2014. Vidare beslutades att en särskild mekanism för att hantera återstående frågor – den internationella avvecklingsmekanismen för brottmålsribunaler ("the International Residual Mechanism for Criminal Tribunals") – ska inrättas. FN-staternas samarbetskyldighet gentemot avvecklingsmekanismen är i allt väsentligt densamma som i förhållande till de två tribunalerna. I resolutionen antas även en stadga för mekanismen och vissa övergångsregler för tribunalernas fortsatta verksamhet. Resolutionen, stadgan och övergångsreglerna finns i *bilaga 1* och en översättning till svenska i *bilaga 2*.

Inom Justitiedepartementet har departementspromemorian Internationella avvecklingsmekanismen för FN:s brottmålsribunaler (Ds 2012:32) utarbetats. I promemorian föreslås att de särskilda regler som gäller för straffrättsligt samarbete med tribunalerna också ska gälla i förhållande till mekanismen. I promemorian föreslås vidare att svenska domstolar och åklagare ska kunna söka rättslig hjälp hos såväl tribunalerna som mekanismen. En motsvarande bestämmelse föreslås för Sveriges samarbete med Internationella brottmålsdomstolen. I promemorian föreslås också att en författning som rör en numera obsolet konvention från 1870 mellan Sverige och Belgien om utlämning av förbrytare ska upphävas vid samma tidpunkt. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 3*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. Remissvaren finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (Ju2012/5813/BIRS).

4 FN:s internationella brottmålsribunaler

4.1 Bakgrund

FN:s säkerhetsråd antog den 25 maj 1993 resolution 827 (1993) om att inrätta en internationell tribunal för att beivra brott mot internationell humanitär rätt och krigets lagar som begåtts i f.d. Jugoslavien (Jugoslavientribunalen). Samtidigt fastställdes en stadga för tribunalen. Beslutet följde på en rad resolutioner under 1992 och 1993 där säkerhetsrådet uttryckte stark oro över konflikten i samband med f.d. Jugoslaviens sönderfall och, i resolution 808 (1993), konstaterade att de brott som begicks utgjorde ett hot mot internationell fred och säkerhet.

Den 8 november 1994 antog säkerhetsrådet resolution 955 (1994) om inrättandet av en motsvarande tribunal för internationella brott begångna

i anslutning till folkmordet i Rwanda under 1994 (Rwandatribunalen). Avsikten var att bidra till försoning i Rwanda och fred i regionen.

Tribunalerna har inrättats särskilt för de två aktuella konflikterna och med en jurisdiktion som är avgränsad i tid och rum samt till vissa, särskilt angivna internationella brott (folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser). Stadgorna för de två tribunalerna har härefter ändrats av säkerhetsrådet vid några tillfällen, vilket huvudsakligen avsett tribunalernas interna funktioner.

Tribunalerna är inrättade av säkerhetsrådet med stöd av kapitel VII i FN-stadgan. Detta för bl.a. med sig att alla FN:s medlemsstater, däribland Sverige, är bundna av de bestämmelser i stadgorna som innebär en samarbetskyldighet gentemot respektive tribunal. Föreskrifter för att uppfylla de förpliktelser som följer av resolutionerna finns i en särskild lag, lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt (tribunal-lagen). Sverige har bistått tribunalerna vid ett flertal tillfällen med utredningsåtgärder och delgivningar. Sverige har åtagit sig att verkställa fängelsestraff som tribunalerna har bestämt och tribunallagen innehåller även föreskrifter för att möjliggöra detta.

Den 1 juli 2002 inrättades en permanent, internationell brottmålsdomstol – Internationella brottmålsdomstolen – med uppgift att utreda och lagföra folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och, i framtiden, aggressionsbrott. En av avsikterna med domstolen är att den ska kunna ersätta framtida ad hoc-tribunaler genom att finnas på plats och bl.a. kunna inleda brottsutredningar på begäran av FN:s säkerhetsråd. Till skillnad från tribunalerna är den inte ett FN-organ utan i stället inrättad genom en separat internationell överenskommelse. Sverige har tillträtt Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen och för att möjliggöra samarbete med domstolen finns särskilda regler i lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen.

4.2 Tribunalernas verksamhet

Jugoslavientribunalens mandat avser specificerade internationella brott begångna på f.d. Jugoslaviens territorium från och med den 1 januari 1991 (artikel 1 i Jugoslavientribunalens stadga). Något slutdatum anges inte. Rwandatribunalens mandat däremot är tidsmässigt begränsat till brott begångna mellan den 1 januari och 31 december 1994, men det omfattar även brott begångna under samma period av rwandier i något grannland (artikel 1 i Rwandatribunalens stadga).

Jugoslavientribunalen har sitt säte i Haag, Nederländerna, och Rwandatribunalen i Arusha, Tanzania. De består av dömande kammare (rättegångskammare) och en delvis gemensam överklagandekammare. Tribunalerna hade tidigare en gemensam åklagare men har sedan 2003 var sin åklagare biträdd av ett åklagarkontor. En registrator och ett registratorskontor för varje tribunal bistår kamrarna och åklagarna med administrativ service. På respektive tribunals hemsida finns årsrapporter för tribunalernas verksamhet i vilka bland annat framgår statistikuppgifter avseende åtal och överförande av straffverkställighet.

4.3 Avveckling av tribunalerna och resolution 1966 (2010)

Eftersom tribunalerna har inrättats som en verkställighetsåtgärd under kapitel VII, ankommer det på säkerhetsrådet att avgöra hur länge de ska fortsätta att fungera. Frågan om en avveckling av tribunalerna har diskuterats under en längre tid och den har visat sig vara svår och komplex. När målet att bevara fred och säkerhet i f.d. Jugoslavien och i Rwanda har uppnåtts finns det egentligen inte längre skäl att bibehålla dem. Å andra sidan handlar det om en avveckling av två särskilt inrättade och självständiga rättssystem. Det är också fråga om fortsatt ansvar för personer som verkställer straff som en tribunal har dömt ut och hur man bör förfara med utestående efterlysningar och åtal. En annan viktig fråga är arvet efter tribunalerna och då inte minst vad som ska ske med det omfattande material som de samlat in och arkiverat.

Stegvis har en avvecklingsstrategi ("completion strategy") för varje tribunal tagits fram. Säkerhetsrådet har genom resolutionerna 1503 (2003) och 1534 (2004) godtagit planerna för slutförandet av tribunalernas verksamhet. I ett första steg skulle alla brottsutredningar slutföras senast den 31 december 2004 och inga nya utredningar inledas eller nya åtal väckas efter detta datum. Svårare att uppnå var de slutdatum som bestämdes för avslutande av alla rättegångar i första instans och alla överprövningar i överklagandekammaren. Dessa datum har successivt fått flyttas fram inte minst p.g.a. att eftersökta personer har gripits och förts över till tribunalerna. Det har också vuxit fram en insikt om att det behövs en mekanism för att ta över vissa uppgifter när tribunalerna avvecklas, vilket bl.a. kommit till uttryck i ett uttalande av säkerhetsrådets ordförande den 19 december 2008 (dokument S/PRST/2008/47).

Avveckling och restfunktioner

Genom resolution 1966 (2010), antagen den 22 december 2010, har säkerhetsrådet i enlighet med kapitel VII i FN-stadgan beslutat att tribunalerna ska avsluta sin verksamhet senast den 31 december 2014 och att en särskild mekanism för att hantera återstående frågor – den internationella avvecklingsmekanismen för brottmålstribunaler ("the International Residual Mechanism for Criminal Tribunals") – ska inrättas. Avvecklingsmekanismen ska vara gemensam för tribunalerna men ha två avdelningar som ska inleda sin verksamhet den 1 juli 2012 (för Rwandatribunalen) respektive den 1 juli 2013 (för Jugoslavientribunalen). Mekanismen är tänkt att vara liten, tillfällig, effektiv och resursnål samt avsedd att krympa i och med att uppgifterna minskar. Den inrättas inledningsvis för en tid om fyra år från den 1 juli 2012 med förlängning i tvåårsperioder om rådet inte beslutar annat. Inför varje förlängning ska en behovsprövning göras och mekanismen ska anpassas för återstående uppgifter.

I resolutionen antas även en stadga för mekanismen och vissa övergångsregler för tribunalernas fortsatta verksamhet.

Kompetensfördelning mellan tribunalerna och den internationella avvecklingsmekanismen för brottmålstribunaler

Avvecklingsmekanismen och tribunalerna kommer att fungera parallellt under en övergångstid. När respektive del av mekanismen träder i kraft tar den över och fortsätter tribunalens behörighet, rättigheter och skyldigheter samt kärnfunktioner i enlighet med resolutionen och mekanismens stadga (artikel 1.1 i stadgan). De avtal och internationella överenskommelser som FN ingått när det gäller tribunalerna ska gälla även för avvecklingsmekanismen (punkten 4 i resolutionen).

När det gäller lagföring för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser är mekanismens mandat inskränkt till personer som redan åtalats av någon av tribunalerna (artikel 1 i stadgan). Den ska alltså inte inleda nya brottsutredningar. Undantag gäller dock för mened och andra brott riktade mot dess egen rättskipande verksamhet.

Av övergångsreglerna för tribunalerna framgår vilka redan inledda brottmålsprocesser som ska fullföljas vid tribunalen och som alltså inte lämnas över till mekanismen. Det gäller bl.a. rättegången i första instans mot alla tilltalade som berövats friheten mer än tolv månader innan mekanismen träder i kraft för tribunalen i fråga. För dem som grips senare ska tribunalen bara förbereda rättegången som sedan genomförs av mekanismen. Det innebär att Jugoslavientribunalen, som inte har några utestående efterlysningar, får slutföra samtliga sina rättegångar i första instans. För Rwandatribunalen får däremot mekanismen ta över rättegångarna beträffande dem som ännu inte gripits och överlämnats dit.

Överklaganden som görs före mekanismens ikraftträdande prövas av tribunalen och de som görs därefter, dvs. även i de fall då domen i första instans meddelats efter ikraftträdandet, prövas av mekanismen. För mål som återförvisas till rättegångskammaren för ny rättegång och för revision gäller särskilda regler för kompetensfördelningen. Övergångsreglerna innehåller också bestämmelser om mened och andra brott mot den rättskipande verksamheten och hanteringen av skyddsåtgärder för brottsoffer och vittnen.

Staternas samarbetskyldighet och överlämnande av mål för nationell lagföring

I resolutionen erinrar säkerhetsrådet om alla medlemsstaters skyldighet att samarbeta med tribunalerna. Vidare beslutar rådet att staterna ska samarbeta fullt ut med den internationella avvecklingsmekanismen i enlighet med resolutionen och mekanismens stadga och följaktligen att staterna måste vidta de lagstiftningsåtgärder som är nödvändiga för att kunna uppfylla denna skyldighet.

Som en åtgärd för att förbereda avvecklingen av tribunalerna har tribunalerna sedan länge haft möjlighet att överlämna inledda mål, och tilltalade som är frihetsberövade, till en stat för nationell lagföring om vissa, relativt strikta villkor är uppfyllda. Säkerhetsrådet uppmanar i resolutionen såväl tribunalerna som mekanismen att aktivt utnyttja möjligheten att överlämna mål för nationell lagföring, när det gäller dem som inte ingår i kategorin höga och ytterst ansvariga ledare. Vidare uppmanar rådet alla stater att i största möjliga utsträckning samarbeta för att ta emot mål av detta slag. Frågan berörs närmare i avsnitt 4.4 nedan.

4.4 Närmare om den internationella avvecklingsmekanismen för brottmålsribunaler

Stadgan för den internationella avvecklingsmekanismen har antagits som en bilaga till säkerhetsrådets resolution och den beskrivs i detta avsnitt. Mekanismen ska också ha bevis- och förfaranderegler som utgår från motsvarande regler som gäller för tribunalerna. Reglerna ska antas av de domare som utses för mekanismen (artikel 13 i stadgan). Sådana regler antogs den 8 juni 2012.

Mandat och uppgifter

Avvecklingsmekanismen inrättas, som framgick i avsnitt 4.3, med stöd av kapitel VII i FN-stadgan för att ta över tribunalernas verksamhet och den är avsedd att fungera under en begränsad tid (se även artikel 1 i mekanismens stadga). Mekanismen tar stegvis över tribunalernas materiella, territoriella, personella och temporära jurisdiktion så som den har bestämts i respektive tribunals stadga. Det innebär att mekanismen har mandat att genomföra alla tribunalernas rättskipande uppgifter när det gäller personer som redan åtalats vid någon av tribunalerna samt när det gäller mened och andra brott mot mekanismens egen rättskipning. Åtal mot andra misstänkta får inte väckas (artiklarna 1.5 och 16.1). Det är fråga om olika organ som under en övergångstid verkar parallellt och kompetensfördelningen dem emellan är särskilt reglerad.

De brott mot den egna rättskipande verksamheten som mekanismen får utreda och åtala specificeras i stadgan (artikel 1.4). Menedsbrottet avser den som med vetskap och vilja lämnar eller har lämnat falskt vittnesmål inför mekanismen eller någon av tribunalerna. Ett mer allmänt brott är en form av domstolstrots och omfattar den som med vetskap och vilja stör mekanismens eller en tribunals rättskipande verksamhet. För tribunalerna föreskrivs motsvarande brott i bevis- och förfarandereglerna men däremot inte i deras stadgor.

För mekanismen läggs extra vikt vid möjligheten att överlämna mål för nationell lagföring, vilket explicit slås fast i dess stadga (artiklarna 1.4 och 6) och inte, som för tribunalerna, i de av domarna antagna bevis- och förfarandereglerna. Villkoren för ett överlämnade sedan åtal väckts är desamma som för tribunalerna, dvs. att rätten är övertygad om att den tilltalade får en rättvis rättegång och att dödsstraff inte kommer att dömas ut eller verkställas. I likhet med Jugoslavientribunalens regler slås det fast att brottens svårhetsgrad och graden av ansvar för gärningarna ska vägas in i bedömningen. Det rättsliga förfarandet överensstämmer också i allt väsentligt, men vissa bestämmelser av i huvudsak teknisk natur har utelämnats i mekanismens stadga. Rätten att återkalla ett beslut om att ett mål ska överlämnas innan en nationell dom fallit är uttryckligen föreskriven. Dessutom preciseras förutsättningarna för ett sådant återkallande. Denna rätt omfattar även överlämnanden som tribunalerna beslutat om och mekanismen har vidare ett uttryckligt mandat att övervaka de nationella processer som följer på ett överlämnande från mekanismen eller en tribunal.

Mekanismens regler om överlämnande för nationell lagföring omfattar även mened och andra brott riktade mot mekanismens rättskipande verksamhet.

Reglerna om förhållandet mellan mekanismens och nationella domstolars jurisdiktion regleras på samma sätt som för tribunalerna (artikel 5). Mekanismen och nationella domstolar har således parallell jurisdiktion, men mekanismen ges företräde och kan när som helst under en pågående process vid en nationell domstol formellt begära att domstolen ska lämna över ärendet till mekanismen. Även reglerna om skydd mot flerfaldig lagföring för samma brott (*non bis in idem*) överensstämmer med vad som gäller för tribunalerna (artikel 7).

Organisation

Avvecklingsmekanismens två avdelningar ska vara placerade i Haag och i Arusha (artikel 3 i stadgan). Varje del ska ha en rättegångskammare men överklagandekammaren, åklagaren och registratorskontoret är gemensamma (artikel 4). Tjugofem domare som uppfyller föreskrivna kvalifikationskrav ska väljas av FN:s generalförsamling, från en lista som antagits av säkerhetsrådet, för att vid behov kallas in för tjänstgöring (artiklarna 8–10). En av domarna ska utses som president för mekanismen och tjänstgöra på heltid (artikel 11). Åklagaren utses av säkerhetsrådet för en fyraårsperiod och ska till sin hjälp ha en ansvarig person för respektive kontor och ett litet antal ytterligare medarbetare (artikel 14). Härtill ska det finnas ytterligare personer som vid behov ska kunna kallas in för tjänstgöring. Motsvarande ska gälla för registratorn och registratorskontoret (artikel 15). Med undantag för tjänstgöringsvillkoren och organisationens storlek överensstämmer detta i allt väsentligt med vad som gäller för tribunalerna. Erfarenhet från tribunalerna anges dock särskilt som meriterande och av övergångsreglerna för tribunalerna framgår vidare att det är tillåtet att samtidigt vara domare i en tribunal och i mekanismen. Motsvarande gäller för åklagaren, registratorn och övrig personal.

Brottmålsförfarandet

Förfarandereglerna för avvecklingsmekanismen har utformats i enlighet med motsvarande regler för tribunalerna, dock med hänsyn tagen till de begränsningar som gäller för nya utredningar och åtal. Åklagaren ansvarar för utredningar och åtal och får därvid söka bistånd av stater (artikel 16). Åtal ska godkännas av en domare som också kan utfärda nödvändiga beslut, t.ex. en arresteringsorder (artikel 17). Stadgan innehåller också några grundläggande bestämmelser om rättegången som överensstämmer med reglerna i tribunalernas stadgor, dock med det viktiga tillägget att rättegångar med ensamdomare, i stället för en tredomarpanel, tillåts vid mekanismen (artikel 18). Även de bestämmelser som avser domar och överklaganden motsvarar tribunalernas regler (artiklarna 21 och 23). Det gäller också reglerna om revision som här till har utvidgats till att omfatta tribunalernas domar och kompletterats med några föreskrifter som för tribunalerna finns i bevis- och förfarandereglerna (artikel 24).

Liksom i tribunalernas stadgor föreskrivs vissa grundläggande rättigheter för tilltalade som är hämtade ur 1966 års FN-konvention om civila och politiska rättigheter (artikel 19). Vidare föreskrivs att bevis- och förfaranderegler ska innehålla regler om skydd för brottsoffer och vittnen, vilket här ska avse såväl mekanismens som tribunalernas vittnen och brottsoffer (artikel 20).

De påföljder som kan bli aktuella är fängelse och, såvitt avser mened och andra brott mot mekanismens rättskipning, även böter (artikel 22). Tillämpliga påföljder och övriga anvisningar för påföljdsbestämning är desamma som vid tribunalerna.

Arkiv

Tribunalerna har inrättats för att bidra till fred och försoning i f.d. Jugoslavien och i Rwanda. Inom ramen för processen att hålla enskilda personer ansvariga för internationella brott i konflikterna har stora mängder dokument, upptagningar av vittnesuppgifter m.m. samlats in och arkiverats. En viktig aspekt av uppfyllandet av tribunalernas mandat är att göra det arkiverade materialet tillgängligt för dem som berörs av konflikterna, nationella rättsliga myndigheter som utreder och lagför konfliktrelaterade brott och andra.

Avvecklingsmekanismen tar över de två tribunalernas arkiv och ansvarar för att vidmakthålla dem (artikel 27). Arkiven ska fortsätta att tillhöra FN om inte annat överenskommit med den som tillhandahållit vissa uppgifter eller dokument. Arkiven ska, oavsett var de placeras, ha det skydd som föreskrivs i 1946 års konvention om immunitet och privilegier för FN. I fråga om tillgång till arkiven ska mekanismen garantera skydd för hemliga uppgifter, vilket även omfattar uppgifter om skyddade vittnen, och uppgifter som lämnats under förbehåll om sekretess. Särskilda regler om datasäkerhet och tillgång till arkiverade uppgifter ska införas av mekanismen.

Samarbete och rättsligt bistånd

I resolutionen om att inrätta avvecklingsmekanismen fastställs alla FN-staters skyldighet att fullt ut samarbeta med mekanismen och att genomföra de författningsändringar som är nödvändiga för att detta ska vara möjligt (se avsnitt 4.3). När det gäller överlämnande av mål till en stat för nationell lagföring uppmanas alla stater att samarbeta i så stor utsträckning som möjligt.

Bestämmelser om samarbete och rättsligt bistånd finns vidare i mekanismens stadga (artikel 28). Dessa återger motsvarande bestämmelser i tribunalernas stadgor, men de innehåller också några viktiga tillägg och ändringar. Liksom i förhållande till tribunalerna lämnas en icke uttömmande lista över åtgärder som staterna ska kunna hjälpa till med (artikel 28.2): identifiering och lokalisering av personer, hörande av vittnen, misstänkta och experter, delgivning, gripande eller häktning av personer samt överlämnande eller överförande av en tilltalad till mekanismen.

Samarbetsskyldigheten gentemot mekanismen omfattar inte bara folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser utan även en uttrycklig föreskrift om samarbete beträffande mened och andra brott

mot mekanismens rättskipande verksamhet. Vidare klargörs att en framställning eller order kan beslutas av såväl en kammare med tre domare som av en ensamdomare.

En annan nyhet i mekanismens stadga är bestämmelser om rättslig hjälp från mekanismen till nationella myndigheter i en stat som utreder eller lagför någon för allvarliga överträdelser av internationell humanitär rätt i f.d. Jugoslavien eller i Rwanda (artikel 28.3). Detta kan t.ex. bestå i hjälp med att lokalisera eftersökta personer i mål som överlämnats från mekanismen eller någon av tribunalerna för nationell lagföring. Framställningar ska göras till avvecklingsmekanismen från och med det datum då den träder i funktion för respektive tribunal.

Straffverkställighet m.m.

Verkställighet av de fängelsestraff som avvecklingsmekanismen har bestämt kommer att ske på samma sätt som för tribunalerna. Det innebär att straffen verkställs i en stat som åtagit sig och träffat avtal med FN om detta (artikel 25.1). Mekanismen avgör verkställighetsstat i varje enskilt fall. Straffverkställigheten sker i enlighet med den verkställande statens lag men under mekanismens överinseende och mekanismen ska också utöva tillsyn över verkställigheten av tribunalernas fängelsedomar (artikel 25.2).

I stadgan regleras också frågor om nåd och omvandling av straff (artikel 26). När den som dömts av mekanismen eller någon av tribunalerna kan komma i fråga för nåd eller omvandling av straff enligt nationell rätt i den verkställande staten ska staten underrätta mekanismen om detta. Mekanismens president ska sedan besluta i saken. I likhet med Rwandatribunalens stadga föreskrivs att nåd och omvandling endast får ske om mekanismens president så beslutar i enlighet med intresset av rättvisa och allmänna rättsprinciper. Bestämmelserna i Jugoslavientribunalens stadga är något annorlunda utformade och anvisar att tribunalens president ska besluta i saken i enlighet med nyss nämnda bedömningsgrunder.

Mekanismens president övertar ansvaret för frågor om val av verkställighetsstat, övervakning av straffverkställighet, nåd och omvandling av straff i samband med att mekanismen övertar respektive tribunals funktioner, dvs. den 1 juli 2012 för Rwandatribunalen och den 1 juli 2013 för Jugoslavientribunalen. Detta avser även då pågående straffverkställighet.

5 Lagändringar med anledning av den internationella avvecklingsmekanismen för brottmålsribunaler

5.1 Rättsligt samarbete

Regeringens förslag: Tillämpningsområdet för lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt förtydligas så att det uttryckligen också omfattar samarbete med den internationella avvecklingsmekanism för brottmålsribunaler som FN:s säkerhetsråd har beslutat att inrätta.

I lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål införs en bestämmelse om att svenska domstolar och åklagare får söka rättslig hjälp från tribunalerna, inklusive den internationella avvecklingsmekanismen för brottmålsribunaler, och Internationella brottmålsdomstolen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens. I promemorian föreslås dock att bestämmelser om att svenska domstolar och åklagare får söka rättslig hjälp i stället införs i lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella brottmålsribunalerna respektive i lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen.

Remissinstanserna: *Stockholms tingsrätt* anför att det även i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål bör övervägas att uttryckligen ange att svenska domstolar och åklagare får ansöka om rättslig hjälp från brottmålsribunalerna, avvecklingsmekanismen och Internationella brottmålsdomstolen. I övrigt tillstyrker remissinstanserna förslaget eller lämnar det utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: I enlighet med säkerhetsrådets resolution 1966 (2010) måste Sverige som FN-medlem införa de regler som behövs för att kunna samarbeta med den internationella avvecklingsmekanismen på föreskrivet sätt. Tribunallagen innehåller bestämmelser om svenskt bistånd som avser utlämning, rättslig hjälp i brottmål, transport av frihetsberövade genom Sverige och straffverkställighet. Lagen innehåller också vissa bestämmelser om rättegångshinder. Den är utifrån sin nuvarande lydelse tillämplig för samarbete med de två tribunalerna men omfattar inte uttryckligen avvecklingsmekanismen.

Tribunalerna och avvecklingsmekanismen kommer att verka parallellt under en tid och samarbetsföreskrifter behövs således i förhållande till alla tre institutionerna. Eftersom mekanismen är inrättad med stöd av kapitel VII i FN-stadgan, är Sverige bundet av de bestämmelser som innebär en samarbetsskyldighet gentemot mekanismen. Då mekanismens mandat, enligt säkerhetsrådets resolution och mekanismens stadga, dessutom utgör en fortsättning på tribunalernas materiella, temporära och personella jurisdiktion och då mekanismen träder in i tribunalernas rättigheter, skyldigheter och huvudsakliga funktioner, kan tribunallagen i dess nuvarande lydelse anses omfatta samarbete med mekanismen. Även om Sverige således redan genom befintlig lagstiftning får anses kunna sam-

arbeta med mekanismen, är det dock lämpligt att detta uttryckligen kommer till uttryck i lagen. Avvecklingsmekanismen kommer i allt väsentligt att ha samma uppgifter som tribunalerna för f.d. Jugoslavien och Rwanda. Det bör därför i lagen tydligt framgå att även avvecklingsmekanismen är en tribunal.

Utöver att avvecklingsmekanismen tar över Jugoslavien- och Rwanda-tribunalens rättigheter och skyldigheter ska vidare de avtal och internationella överenskommelser som FN ingått när det gäller tribunalerna gälla även för avvecklingsmekanismen. Ett exempel på en överenskommelse som för Sveriges del kommer att gälla även i förhållande till avvecklingsmekanismen, fram till dess någon av parterna säger upp avtalet, är avtalet med Internationella tribunalen för f.d. Jugoslavien om omplacering till Sverige av personer som har vittnat eller kommer att vittna inför Internationella tribunalen och vid behov deras närstående (SÖ 2000:24). I utlänningslagen (2005:716) finns bestämmelser om skydd för personer som vittnat eller kommer att vittna inför en internationell domstol eller tribunal, med vilka Sverige har ingått avtal om sådant skydd, samt för deras nära anhöriga (se 22 kap. utlänningslagen). Bestämmelserna har införts i syfte att garantera att Sverige ska leva upp till avtal om vittnesskydd som ingåtts med internationella tribunaler och domstolar (se prop. 2004/05:172 s. 24). En person som har eller ska vittna i ett mål som avvecklingsmekanismen övertagit från Jugoslavien-tribunalen kommer således att kunna omfattas av utlänningslagens reglering.

Som framgår av avsnitt 4.4 överensstämmer samarbetskyldigheten i förhållande till avvecklingsmekanismen i huvudsak med motsvarande förpliktelser gentemot tribunalerna. Vissa skillnader finns emellertid.

Enligt artikel 28 i stadgan för avvecklingsmekanismen omfattar samarbetskyldigheten inte bara folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser utan även osann utsaga och andra brott mot mekanismens rättskipande verksamhet, samlade som en form av domstolstrots ("contempt of court"). För tribunalerna finns bestämmelser om sådana brott i stället i de bevis- och förfaranderegler som domarna har antagit. Tribunallagens bestämmelser om samarbete med tribunalerna är dock inte begränsade på annat sätt än, såvitt avser utlämning, till brott som omfattas av tribunalens behörighet. Eftersom lagföring av osann utsaga och andra former av domstolstrots uttryckligen ingår i mekanismens mandat (artikel 1 i stadgan) blir lagens samarbetsbestämmelser med nuvarande utformning tillämpliga också för dessa brott.

I stadgan för avvecklingsmekanismen uppmanas mekanismen vidare att aktivt utnyttja möjligheten att överlämna handläggningen av ett mål, och den misstänkte, till en stat för nationell lagföring. Någon uttrycklig skyldighet att samarbeta i form av ett övertagande av lagföring föreskrivs dock inte i stadgan (jfr artikel 28) och säkerhetsrådet har i resolution 1966 (2010) endast ålagt staterna att samarbeta i största möjliga utsträckning i detta avseende. Även om uppmaningen är riktad till alla stater torde den i första hand avse de stater som är närmast berörda. Tribunallagen innehåller inga bestämmelser om detta och lagen (1976:19) om internationellt samarbete rörande lagföring av brott gäller endast i fråga om stater som tillträtt 1972 års europeiska konvention om överförande i brottmål. I praktiken förekommer det emellertid att en

utländsk lagföring övertas av en svensk åklagare utan uttryckligt författningsstöd. Om frågan skulle uppstå från avvecklingsmekanismens sida i ett enskilt fall bör den alltså kunna lösas utan att särskilda bestämmelser om detta införs. Någon lagändring är därför inte påkallad.

Avvecklingsmekanismens stadga innehåller särskilda bestämmelser om rättslig hjälp till nationella myndigheter som utreder eller lagför någon för allvarliga brott mot humanitär rätt begångna i f.d. Jugoslavien eller Rwanda (artikel 28.3 i stadgan). Detta är en nyhet jämfört med tribunalernas stadgor även om tribunalerna i praktiken har lämnat hjälp i motsvarande fall. Tribunallagen saknar bestämmelser om svenska ansökningar om rättslig hjälp från tribunalerna. De bestämmelser som finns i lagen om internationell rättslig hjälp är i huvudsak utformade för mellanstatligt samarbete. Av 1 kap. 7 § framgår att det i lagen finns bestämmelser om att svenska åklagare får ansöka om rättslig hjälp utomlands. Lagen hindrar inte att åklagare även annars får söka sådan hjälp i den utsträckning den andra staten tillåter det. I samband med lagens tillkomst konstaterades att svenska åklagares möjligheter att begära rättslig hjälp i brottmål utomlands är oreglerade avseende vilka åtgärder som får begäras och att detta förhållande i princip bör bestå. När det gäller svenska domstolars möjlighet att ansöka om rättslig hjälp utomlands regleras detta uttömmande i lagen (prop. 1999/2000:61 s. 82 f.).

Brottsutredningar och lagföring avseende brott av nu aktuellt slag förekommer också i Sverige. Den rättsliga hjälp från avvecklingsmekanismen, eller tribunalerna, som skulle kunna bli aktuell torde främst vara av sådant slag som en svensk åklagare får begära utan särskilt författningsstöd. Det kan dock inte uteslutas att även en svensk domstol kan ha behov av att söka rättslig hjälp.

Svenska domstolar och åklagare kan enligt Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen ansöka om rättslig hjälp från domstolen avseende brott som omfattas av dess jurisdiktion (artikel 93:10). I samband med att Sverige tillträdde Romstadgan (se avsnitt 4.1) gjordes bedömningen att bestämmelserna om rättslig hjälp utomlands i lagen om internationell rättslig hjälp skulle tillämpas även i förhållande till domstolen (prop. 2001/02:88 s. 120–121). De särskilda krav som uppställs i Romstadgan avseende en sådan ansökans innehåll reglerades i förordningsform (5 § förordning [2003:69] om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen). I lagstiftningsärendet bedömdes det inte nödvändigt att särskilt reglera att svenska domstolar och åklagare fick söka rättslig hjälp från Internationella brottmålsdomstolen. På motsvarande sätt bör det vara möjligt för svenska domstolar och åklagare att kunna ansöka om rättslig hjälp även från tribunalerna och avvecklingsmekanismen utan att detta uttryckligen framgår av lag. Regeringen anser dock att detta förhållande bör tydliggöras, särskilt med hänsyn till att regleringen i lagen om internationell rättslig hjälp utgår från ett mellanstatligt samarbete.

Det bör därför införas en bestämmelse som klargör att svenska domstolar och åklagare får söka rättslig hjälp från tribunalerna och från avvecklingsmekanismen. De regler som föreskrivs i nämnda lag om rättslig hjälp utomlands ska tillämpas i förhållande till en sådan ansökan. Det bör dock noteras att det faktum att svenska domstolar och åklagare

får ansöka om rättslig hjälp inte innebär att det i alla fall är möjligt att erhålla hjälp. Det är något som ytterst bestäms av den tribunal eller avvecklingsmekanism ansökan ställs till.

I samma bestämmelse bör det också klargöras att svenska domstolar och åklagare får ansöka om rättslig hjälp från Internationella brottmålsdomstolen.

I lagen om internationell rättslig hjälp finns den sammanhållna lagstiftningen beträffande rättslig hjälp från och till Sverige. Som redan nämnts innehåller lagen uttömmande regler för när svenska domstolar får ansöka om rättslig hjälp utomlands. Till skillnad från vad som sägs i promemorian anser regeringen därför att den ovan föreslagna bestämmelsen av systematiska skäl lämpligen bör placeras i lagen om internationell rättslig hjälp, vilket också ligger i linje med vad *Stockholms tingsrätt* anför. Det saknas därutöver behov av att införa en bestämmelse även i de lagar som reglerar Sveriges samarbete med tribunalerna, avvecklingsmekanismen och Internationella brottmålsdomstolen.

När det gäller samarbete i form av straffverkställighet överensstämmer avvecklingsmekanismens regler med vad som gäller för tribunalerna. Det är alltså fråga om frivilliga åtaganden från staternas sida. Enligt säkerhetsrådets resolution träder mekanismen in i alla de avtal och internationella överenskommelser som FN har ingått när det gäller tribunalerna och som alljämt gäller vid de datum då mekanismen övertar respektive tribunals funktioner. Det innebär att de straffverkställighetsavtal som Sverige ingått med Rwanda- och Jugoslavientribunalerna fortsätter att gälla i förhållande till mekanismen. Från och med den 1 juli 2012 kommer därmed de frågor om straffverkställighet av Rwandatribunalens domar som kan bli aktuella att hanteras av mekanismen och dess president. Mekanismens regler i detta avseende överensstämmer med vad som gäller för tribunalerna. Någon ändring i tribunallagens föreskrifter om samarbete beträffande straffverkställighet är därmed inte påkallad.

Avvecklingsmekanismens stadga innehåller inte några regler som föranleder ytterligare ändringar i tribunallagen.

5.2 Immunitet och privilegier

Regeringens förslag: Lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall kompletteras så att lagen också omfattar den internationella avvecklingsmekanismen för brottmålstribunaler och till mekanismen anknutna personer.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte några invändningar mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Frågor om immunitet och privilegier för internationella organ m.m. regleras i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Enligt 4 § åtnjuter vissa i bilagan till lagen uppräknade internationella organ och personer med anknytning till sådana organ immunitet och privilegier i enlighet med vad som bestämts i en stadga eller ett avtal som är i kraft i förhållande till Sverige. Detta gäller bl.a. de internationella brottmålstribunalerna för f.d. Jugoslavien

och för Rwanda (punkterna 45 och 48 i bilagan). Liksom tribunalernas stadgor föreskriver stadgan för den internationella avvecklingsmekanismen för brottmålstribunaler att 1946 års FN-konvention om privilegier och immunitet ska vara tillämplig för avvecklingsmekanismen, dess ledamöter, åklagare och dennes personal och registratören och dennes personal. Dessutom ska konventionen tillämpas i fråga om tribunalernas arkiv. Viss immunitet och vissa privilegier föreskrivs också för försvarare och andra personer som medverkar i avvecklingsmekanismen.

För att stadgans bestämmelser om immunitet och privilegier ska bli gällande i Sverige måste de införlivas i svensk rätt. Bilagan till lagen om immunitet och privilegier i vissa fall bör därför kompletteras så att den omfattar även avvecklingsmekanismen och till mekanismen anknutna personer.

6 Utlämningsavtal med Belgien

Regeringens förslag: En äldre författning som rör utlämning av förbrytare mellan Belgien och Sverige upphävs.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte några invändningar mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Den 26 april 1870 undertecknades en konvention angående ömsesidigt utlämnande av förbrytare emellan Hans Maj:t Konungen av Sverige (och Norge) och Hans Maj:t Belgiernas Konung. Konventionen ratificerades av båda länderna senare samma år och trädde i kraft den 15 juli 1870. Den är införlivad i Sverige genom SFS 1870:37 s. 1.

Artikel 28 i 1957 års europeiska konvention om utlämning föreskriver att den konventionen upphäver sådana bestämmelser i bilaterala överenskommelser som reglerar utlämning mellan två avtalslutande stater. Såväl Sverige som Belgien har tillträtt 1957 års utlämningskonvention och den gäller mellan länderna sedan den 27 november 1997 då Belgien anslöt sig till konventionen.

Enligt artikel 17 i 1870 års konvention sägs överenskommelsen upp genom en förklaring av endera statens regering. I en note till Sveriges ambassad i Bryssel av den 27 oktober 2000 har det belgiska utrikesministeriet uppgivit att 1870 års konvention automatiskt har upphävts och upphört att gälla den 27 november 1997 då båda staterna har ratificerat 1957 års utlämningskonvention och 1959 års europeiska konvention om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål. I fråga om utlämning tillämpas idag rambeslutet om en europeisk arresteringsorder (2002/584/RIF) mellan EU:s medlemsstater.

1870 års konvention, som sedan länge saknat praktisk betydelse, har alltså upphört att gälla mellan Sverige och Belgien. Någon ytterligare förklaring om uppsägning krävs inte. Den ännu gällande författningen (SFS 1870:37 s. 1) ska därför upphävas.

Eftersom innehållet i författningen – föreskrifter om brott och om domstolarnas rättskipningsuppgifter – tillhör lagområdet enligt regerings-

formen ska författningen upphävas genom lag. Detta överensstämmer med hanteringen av kungörelsen (1821:1205) angående vad genom konvention mellan Kungl. Maj:t samt Hans Maj:t kejsaren av Ryssland blivit överenskommet angående brottmålets behandling å ömse sidor om riksgränsen, som upphävdes genom SFS 1991:1733.

7 Ekonomiska konsekvenser

Regeringens bedömning: Kostnaderna för de förslag som nu lämnas ryms inom befintliga budgetramar.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna invänder inte mot förslaget. Enligt *Kriminalvården* kan dock det förhållandet att de olika organen kommer att fungera parallellt under en period medföra att Sveriges åtaganden i form av straffverkställighet ökar något under denna period.

Skälen för regeringens bedömning: Sverige är som FN-medlemsstat skyldigt att samarbeta med såväl de nuvarande tribunalerna som den gemensamma internationella avvecklingsmekanismen för brottmålstribunaler. Det hittillsvarande samarbetet med tribunalerna har varit av begränsad omfattning och har, såvitt avser utlämning och rättslig hjälp i brottmål, inneburit obetydliga ekonomiska konsekvenser för svenska myndigheter.

Även det samarbete som avser straffverkställighet i Sverige är begränsat till ett litet antal dömda personer. De ekonomiska konsekvenserna, som främst avser Kriminalvården, är större med hänsyn till att det i allmänhet är fråga om långa fängelsestraff och att särskilda säkerhetsåtgärder och andra rutiner kan krävas. Dessa kostnader har dock tidigare bedömts rymmas inom ordinarie budgetramar (prop. 1995/96:48 s. 17). Övergången till den internationella avvecklingsmekanismen är främst organisatorisk och innebär inte att Sverige kommer att verkställa straff i större utsträckning än om tribunalerna skulle ha fortsatt den verksamhet som överförs. Sammantaget gör regeringen bedömningen att kostnaderna för de förslag som nu lämnas ryms inom befintliga budgetramar för de myndigheter som berörs.

8 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2013.

Regeringens bedömning: Det krävs inte några övergångsbestämmelser.

Promemorians förslag: I promemorian föreslås att lagändringarna ska träda i kraft den 1 april 2013.

Remissinstanserna har inget att invända mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Mekanismen inledde sitt arbete den 1 juli 2012, såvitt avser brott begångna i anslutning till folkmordet i Rwanda. Den 1 juli 2013 ska mekanismen inleda sin verksamhet avseende avdelningen för Jugoslavientribunalen. Den författningsändring som behövs för Sveriges samarbete bör därför träda i kraft så snart som möjligt. Ikraftträdandet bör kunna ske den 1 juli 2013. Det finns inte behov av några övergångsbestämmelser.

Upphävandet av den numera obsoleta SFS 1870:37 s. 1 bör ske vid samma tidpunkt.

9 Författningskommentar

9.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Bilagan till lagen kompletteras med en ny punkt som avser immunitet och privilegier för den internationella avvecklingsmekanismen för brottmålstribunaler i enlighet med dess stadga. De personer som åtnjuter immunitet och privilegier enligt avvecklingsmekanismens stadga är dess ledamöter, åklagaren och dennes personal, registratorn och dennes personal, försvarare och andra personer som på annat sätt medverkar i avvecklingsmekanismen. Ändringen har behandlats i avsnitt 5.2.

9.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt

1 § Denna lag gäller i förhållande till *följande tribunaler*:

1. den av Förenta nationernas säkerhetsråd den 25 maj 1993 inrättade internationella tribunalen för f.d. Jugoslavien,

2. den av Förenta nationernas säkerhetsråd den 8 november 1994 inrättade internationella tribunalen för Rwanda, och

3. den av Förenta nationernas säkerhetsråd den 22 december 2010 inrättade internationella avvecklingsmekanismen för brottmålstribunaler.

Om någon av tribunalerna begär rättsligt biträde av Sverige, ska den begärda åtgärden vidtas enligt vad som sägs i denna lag.

Paragrafen anger lagens tillämpningsområde och behandlas i avsnitt 5.1.

I *första stycket* tydliggörs att avvecklingsmekanismen, som i allt väsentligt kommer att ha samma uppgifter som tribunalerna för f.d. Jugoslavien och Rwanda, är en tribunal. Detta innebär att när begreppet tribu-

nal används i t.ex. 22 kap. utlänningslagen (2005:716) så kommer även avvecklingsmekanismen att omfattas.

I samma stycke har en hänvisning till den internationella avvecklingsmekanismen för brottmålstribunaler lagts till i en ny *punkt 3*. Ändringen innebär att lagens bestämmelser också ska tillämpas i förhållande till avvecklingsmekanismen. Mekanismen kommer att fungera parallellt med Rwandatribunalen och Jugoslavientribunalen under en tid. Den närmare funktionsuppdelningen har beskrivits i avsnitt 4.

9.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål

1 kap.

7 § I denna lag finns vissa bestämmelser om att en svensk åklagare får ansöka om rättslig hjälp utomlands. Lagen hindrar inte att en svensk åklagare även annars ansöker om rättslig hjälp utomlands i den utsträckning den andra staten tillåter det.

En svensk domstol får endast ansöka om rättslig hjälp utomlands enligt bestämmelserna i denna lag.

Vad som sägs i denna lag om rättslig hjälp utomlands ska i tillämpliga delar också gälla i förhållande till de tribunaler som anges i lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot humanitär rätt och den domstol som anges i lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen.

Paragrafen reglerar när svenska åklagare och domstolar har rätt att ansöka om rättslig hjälp utomlands.

I ett nytt *tredje* klargörs att svenska domstolar och åklagare även får ansöka om rättslig hjälp hos Rwandatribunalen, Jugoslavientribunalen och den internationella avvecklingsmekanismen för brottmålstribunaler samt hos Internationella brottmålsdomstolen. Frågan har behandlats i avsnitt 5.1.

De bestämmelser om rättslig hjälp utomlands som främst blir aktuella i detta avseende är 3 kap. 1–3 §§ och 4 kap. 9, 10, 13, 24 b och 31 §§. Kompletterande bestämmelser finns även i förordningen (2000:704) om internationell rättslig hjälp i brottmål. I lagen finns även andra bestämmelser om rättslig hjälp utomlands som enbart gäller i förhållande till vissa stater. Dessa bestämmelser, t.ex. om kommunikationsväg, ska inte tillämpas i förhållande till Rwandatribunalen, Jugoslavientribunalen och den internationella avvecklingsmekanismen för brottmålstribunaler samt Internationella brottmålsdomstolen. I 5 kap. 1 och 4 §§ finns föreskrifter om villkor om användningsbegränsningar i samband med rättslig hjälp utomlands som däremot även är tillämpliga i förhållande till nämnda tribunaler och domstol.

Eftersom förutsättningarna för rättslig hjälp utomlands huvudsakligen följer av internationella överenskommelser och regler i den stat som man begär hjälp hos begränsas den svenska regleringen till de frågor som Sverige förfogar över (se även prop. 1999/2000:61 s. 82). Det är således tribunalernas, avvecklingsmekanismens och Internationella brottmålsdomstolens regler om rättslig hjälp till en stat som huvudsakligen

kommer att vara styrande. Enligt avvecklingsmekanismens stadga kan rättslig hjälp lämnas till myndigheter som utreder eller lagför någon för allvarliga brott mot humanitär rätt begångna i f.d. Jugoslavien eller Rwanda (artikel 28.3). När det gäller hjälp från Internationella brottmålsdomstolen framgår av Romstadgan (artikel 93:10) att domstolen kan bistå med rättslig hjälp avseende brott som omfattas av domstolens jurisdiktion. Bistånd kan utöver detta lämnas beträffande allvarlig brottslighet.

9.4 Förslag till lag om upphävande av konvention (1870:37 s. 1) angående ömsesidigt utlämnande av förbrytare emellan Hans Maj:t Konungen av Sverige (och Norge) och Hans Maj:t Belgiernas Konung

Konventionen är numera obsolet och författningen ska upphävas genom lag, vilket har redovisats i avsnitt 6.

Security Council

Distr.: General
22 December 2010

Resolution 1966 (2010)

**Adopted by the Security Council at its 6463rd meeting, on
22 December 2010**

The Security Council,

Recalling Security Council resolution 827 (1993) of 25 May 1993, which established the International Tribunal for the former Yugoslavia (“ICTY”), and resolution 955 (1994) of 8 November 1994, which established the International Criminal Tribunal for Rwanda (“ICTR”), and all subsequent relevant resolutions,

Recalling in particular Security Council resolutions 1503 (2003) of 28 August 2003 and 1534 (2004) of 26 March 2004, which called on the Tribunals to take all possible measures to complete investigations by the end of 2004, to complete all trial activities at first instance by the end of 2008, and to complete all work in 2010 (“completion strategy”), and *noting* that those envisaged dates have not been met,

Acknowledging the considerable contribution the Tribunals have made to international criminal justice and accountability for serious international crimes, and the re-establishment of the rule of law in the countries of the former Yugoslavia and in Rwanda,

Recalling that the Tribunals were established in the particular circumstances of the former Yugoslavia and Rwanda as *ad hoc* measures contributing to the restoration and maintenance of peace,

Reaffirming its determination to combat impunity for those responsible for serious violations of international humanitarian law and the necessity that all persons indicted by the ICTY and ICTR are brought to justice,

Recalling the statement of the President of the Security Council of 19 December 2008 (S/PRST/2008/47), and *reaffirming* the need to establish an *ad hoc* mechanism to carry out a number of essential functions of the Tribunals, including the trial of fugitives who are among the most senior leaders suspected of being most responsible for crimes, after the closure of the Tribunals,

Emphasizing that, in view of the substantially reduced nature of the residual functions, the international residual mechanism should be a small, temporary and efficient structure, whose functions and size will diminish over time, with a small number of staff commensurate with its reduced functions,

Welcoming the Report of the Secretary-General (S/2009/258) on the administrative and budgetary aspects of the options for possible locations for the archives of the International Tribunal for the former Yugoslavia and the International Criminal Tribunal for Rwanda and the seat of the residual mechanism(s) for the Tribunals,

Acting under Chapter VII of the Charter of the United Nations,

1. *Decides* to establish the International Residual Mechanism for Criminal Tribunals (“the Mechanism”) with two branches, which shall commence functioning on 1 July 2012 (branch for the ICTR) and 1 July 2013 (branch for the ICTY), respectively (“commencement dates”), and to this end *decides* to adopt the Statute of the Mechanism in Annex 1 to this resolution;

2. *Decides* that the provisions of this resolution and the Statutes of the Mechanism and of the ICTY and ICTR shall be subject to the transitional arrangements set out in Annex 2 to this resolution;

3. *Requests* the ICTY and the ICTR to take all possible measures to expeditiously complete all their remaining work as provided by this resolution no later than 31 December 2014, to prepare their closure and to ensure a smooth transition to the Mechanism, including through advance teams in each of the Tribunals;

4. *Decides* that, as of the commencement date of each branch referred to in paragraph 1, the Mechanism shall continue the jurisdiction, rights and obligations and essential functions of the ICTY and the ICTR, respectively, subject to the provisions of this resolution and the Statute of the Mechanism, and all contracts and international agreements concluded by the United Nations in relation to the ICTY and the ICTR, and still in force as of the relevant commencement date, shall continue in force *mutatis mutandis* in relation to the Mechanism;

5. *Requests* the Secretary-General to submit at the earliest possible date, but no later than 30 June 2011, draft Rules of Procedure and Evidence of the Mechanism, which shall be based on the Tribunals’ Rules of Procedure and Evidence subject to the provisions of this resolution and the Statute of the Mechanism, for consideration and adoption by the judges of the Mechanism;

6. *Decides* that the Rules of Procedure and Evidence of the Mechanism and any amendments thereto shall take effect upon adoption by the judges of the Mechanism unless the Security Council decides otherwise;

7. *Decides* that the determination of the seats of the branches of the Mechanism is subject to the conclusion of appropriate arrangements between the United Nations and the host countries of the branches of the Mechanism acceptable to the Security Council;

8. *Recalls* the obligation of States to cooperate with the Tribunals, and in particular to comply without undue delay with requests for assistance in the location, arrest, detention, surrender and transfer of accused persons;

9. *Decides* that all States shall cooperate fully with the Mechanism in accordance with the present resolution and the Statute of the Mechanism and that consequently all States shall take any measures necessary under their domestic law to implement the provisions of the present resolution and the Statute of the

Mechanism, including the obligation of States to comply with requests for assistance or orders issued by the Mechanism pursuant to its Statute;

10. *Urges* all States, especially States where fugitives are suspected to be at large, to further intensify cooperation with and render all necessary assistance to the Tribunals and the Mechanism, as appropriate, in particular to achieve the arrest and surrender of all remaining fugitives as soon as possible;

11. *Urges* the Tribunals and the Mechanism to actively undertake every effort to refer those cases which do not involve the most senior leaders suspected of being most responsible for crimes to competent national jurisdictions in accordance with their respective Statutes and Rules of Procedure and Evidence;

12. *Calls upon* all States to cooperate to the maximum extent possible in order to receive referred cases from the Tribunals and the Mechanism;

13. *Requests* the Secretary-General to implement the present resolution and to make practical arrangements for the effective functioning of the Mechanism from the first commencement date referred to in paragraph 1, in particular to initiate no later than 30 June 2011 the procedures for the selection of the roster of judges of the Mechanism, as provided in its Statute;

14. *Requests* the Secretary-General to prepare, in consultation with the Security Council, an information security and access regime for the archives of the Tribunals and the Mechanism prior to the first commencement date referred to in paragraph 1;

15. *Requests* the Tribunals and the Mechanism to cooperate with the countries of the former Yugoslavia and with Rwanda, as well as with interested entities to facilitate the establishment of information and documentation centres by providing access to copies of public records of the archives of the Tribunals and the Mechanism, including through their websites;

16. *Requests* the President of the Mechanism to submit an annual report to the Security Council and to the General Assembly, and the President and the Prosecutor of the Mechanism to submit six-monthly reports to the Security Council on the progress of the work of the Mechanism;

17. *Decides* that the Mechanism shall operate for an initial period of four years from the first commencement date referred to in paragraph 1, and to review the progress of the work of the Mechanism, including in completing its functions, before the end of this initial period and every two years thereafter, and further *decides* that the Mechanism shall continue to operate for subsequent periods of two years following each such review, unless the Security Council decides otherwise;

18. *Underlines* its intention to decide on the modalities for the exercise of any remaining residual functions of the Mechanism upon the completion of its operation;

19. *Decides* to remain seized of the matter.

Annex 1**Statute of the International Residual Mechanism for
Criminal Tribunals**

	<i>Page</i>
Preamble	6
Article 1: Competence of the Mechanism	6
Article 2: Functions of the Mechanism	7
Article 3: Structure and Seats of the Mechanism	7
Article 4: Organization of the Mechanism.	7
Article 5: Concurrent Jurisdiction	7
Article 6: Referral of Cases to National Jurisdictions	7
Article 7: <i>Non bis in Idem</i>	8
Article 8: Roster of Judges	8
Article 9: Qualification of Judges	9
Article 10: Election of Judges	9
Article 11: The President	10
Article 12: Assignment of Judges and Composition of the Chambers.	10
Article 13: Rules of Procedure and Evidence	11
Article 14: The Prosecutor	11
Article 15: The Registry	11
Article 16: Investigation and Preparation of Indictment	12
Article 17: Review of the Indictment.	12
Article 18: Commencement and Conduct of Trial Proceedings.	13
Article 19: Rights of the Accused.	13
Article 20: Protection of Victims and Witnesses.	14
Article 21: Judgements	14
Article 22: Penalties	14
Article 23: Appellate Proceedings	14
Article 24: Review Proceedings.	14
Article 25: Enforcement of Sentences	15
Article 26: Pardon or Commutation of Sentences.	15
Article 27: Management of the Archives.	15
Article 28: Cooperation and Judicial Assistance.	15

Article 29: The Status, Privileges and Immunities of the Mechanism.	16
Article 30: Expenses of the Mechanism.	16
Article 31: Working Languages	16
Article 32: Reports	17

STATUTE OF THE INTERNATIONAL RESIDUAL MECHANISM FOR CRIMINAL TRIBUNALS (IRMCT)

Preamble

Having been established by the Security Council acting under Chapter VII of the Charter of the United Nations to carry out residual functions of the International Tribunal for the Prosecution of Persons Responsible for Serious Violations of International Humanitarian Law Committed in the Territory of the Former Yugoslavia since 1991 (hereinafter “ICTY”) and the International Criminal Tribunal for the Prosecution of Persons Responsible for Genocide and Other Serious Violations of International Humanitarian Law Committed in the Territory of Rwanda and Rwandan citizens responsible for genocide and other such violations committed in the territory of neighbouring States, between 1 January 1994 and 31 December 1994 (hereinafter “ICTR”), the International Residual Mechanism for Criminal Tribunals (hereinafter “the Mechanism”) shall function in accordance with the provisions of the present Statute,

Article 1: Competence of the Mechanism

1. The Mechanism shall continue the material, territorial, temporal and personal jurisdiction of the ICTY and the ICTR as set out in Articles 1 to 8 of the ICTY Statute and Articles 1 to 7 of the ICTR Statute,¹ as well as the rights and obligations, of the ICTY and the ICTR, subject to the provisions of the present Statute.

2. The Mechanism shall have the power to prosecute, in accordance with the provisions of the present Statute, the persons indicted by the ICTY or the ICTR who are among the most senior leaders suspected of being most responsible for the crimes covered by paragraph 1 of this Article, considering the gravity of the crimes charged and the level of responsibility of the accused.

3. The Mechanism shall have the power to prosecute, in accordance with the provisions of the present Statute, the persons indicted by the ICTY or the ICTR who are not among the most senior leaders covered by paragraph 2 of this Article, provided that the Mechanism may only, in accordance with the provisions of the present Statute, proceed to try such persons itself after it has exhausted all reasonable efforts to refer the case as provided in Article 6 of the present Statute.

4. The Mechanism shall have the power to prosecute, in accordance with the provisions of the present Statute,

(a) any person who knowingly and wilfully interferes or has interfered with the administration of justice by the Mechanism or the Tribunals, and to hold such person in contempt; or

(b) a witness who knowingly and wilfully gives or has given false testimony before the Mechanism or the Tribunals.

¹ See Articles 1 to 8 ICTY Statute (S/RES/827 (1993) and Annex to S/25704 and Add.17658 (1993)) and Articles 1 to 7 ICTR Statute (Annex to S/RES/955 (1994)).

Before proceeding to try such persons, the Mechanism shall consider referring the case to the authorities of a State in accordance with Article 6 of the present Statute, taking into account the interests of justice and expediency.

5. The Mechanism shall not have the power to issue any new indictments against persons other than those covered by this Article.

Article 2: Functions of the Mechanism

The Mechanism shall continue the functions of the ICTY and of the ICTR, as set out in the present Statute (“residual functions”), during the period of its operation.

Article 3: Structure and Seats of the Mechanism

The Mechanism shall have two branches, one branch for the ICTY and one branch for the ICTR, respectively. The branch for the ICTY shall have its seat in The Hague. The branch for the ICTR shall have its seat in Arusha.

Article 4: Organization of the Mechanism

The Mechanism shall consist of the following organs:

- (a) The Chambers, comprising a Trial Chamber for each branch of the Mechanism and an Appeals Chamber common to both branches of the Mechanism;
- (b) The Prosecutor common to both branches of the Mechanism;
- (c) The Registry, common to both branches of the Mechanism, to provide administrative services for the Mechanism, including the Chambers and the Prosecutor.

Article 5: Concurrent Jurisdiction

1. The Mechanism and national courts shall have concurrent jurisdiction to prosecute persons covered by Article 1 of this Statute.
2. The Mechanism shall have primacy over national courts in accordance with the present Statute. At any stage of the procedure involving a person covered by Article 1 paragraph 2 of this Statute, the Mechanism may formally request national courts to defer to its competence in accordance with the present Statute and the Rules of Procedure and Evidence of the Mechanism.

Article 6: Referral of Cases to National Jurisdictions

1. The Mechanism shall have the power, and shall undertake every effort, to refer cases involving persons covered by paragraph 3 of Article 1 of this Statute to the authorities of a State in accordance with paragraphs 2 and 3 of this Article. The Mechanism shall have the power also to refer cases involving persons covered by paragraph 4 of Article 1 of this Statute.
2. After an indictment has been confirmed and prior to the commencement of trial, irrespective of whether or not the accused is in the custody of the Mechanism, the President may designate a Trial Chamber which shall determine whether the case should be referred to the authorities of a State:
 - (i) in whose territory the crime was committed; or

- (ii) in which the accused was arrested; or
- (iii) having jurisdiction and being willing and adequately prepared to accept such a case, so that those authorities should forthwith refer the case to the appropriate court for trial within that State.

3. In determining whether to refer a case involving a person covered by paragraph 3 of Article 1 of this Statute in accordance with paragraph 2 above, the Trial Chamber shall, consistent with Security Council resolution 1534 (2004), consider the gravity of the crimes charged and the level of responsibility of the accused.

4. The Trial Chamber may order such referral *proprio motu* or at the request of the Prosecutor, after having given to the Prosecutor and, where applicable, the accused, the opportunity to be heard and after being satisfied that the accused will receive a fair trial and that the death penalty will not be imposed or carried out.

5. The Mechanism shall monitor cases referred to national courts by the ICTY, the ICTR, and those referred in accordance with this Article, with the assistance of international and regional organisations and bodies.

6. After an order referring a case has been issued by the ICTY, the ICTR or the Mechanism and before the accused is found guilty or acquitted by a national court, where it is clear that the conditions for referral of the case are no longer met and it is in the interests of justice, the Trial Chamber may, at the request of the Prosecutor or *proprio motu* and upon having given to the State authorities concerned the opportunity to be heard, revoke the order and make a formal request for deferral.

Article 7: *Non bis in Idem*

1. No person shall be tried before a national court for acts constituting serious violations of international humanitarian law under the present Statute, for which he or she has already been tried by the ICTY, the ICTR or the Mechanism.

2. A person covered by Article 1 of this Statute who has been tried before a national court for acts constituting serious violations of international humanitarian law may be subsequently tried by the Mechanism only if:

(a) The act for which he or she was tried was characterized as an ordinary crime; or

(b) The national court proceedings were not impartial or independent, were designed to shield the accused from international criminal responsibility, or the case was not diligently prosecuted.

3. In considering the penalty to be imposed on a person convicted of a crime under the present Statute, the Mechanism shall take into account the extent to which any penalty imposed by a national court on the same person for the same act has already been served.

Article 8: Roster of Judges

1. The Mechanism shall have a roster of 25 independent judges (“judges of the Mechanism”), not more than two of whom may be nationals of the same State.

2. A person who for the purposes of membership of the roster could be regarded as a national of more than one State shall be deemed to be a national of the State in which that person ordinarily exercises civil and political rights.

3. The judges of the Mechanism shall only be present at the seats of the branches of the Mechanism as necessary at the request of the President to exercise the functions requiring their presence. In so far as possible, and as decided by the President, the functions may be exercised remotely, away from the seats of the branches of the Mechanism.

4. The judges of the Mechanism shall not receive any remuneration or other benefits for being on the roster. The terms and conditions of service of the judges for each day on which they exercise their functions for the Mechanism shall be those of the judges *ad hoc* of the International Court of Justice. The terms and conditions of service of the President of the Mechanism shall be those of the judges of the International Court of Justice.

Article 9: Qualification of Judges

1. The judges shall be persons of high moral character, impartiality and integrity who possess the qualifications required in their respective countries for appointment to the highest judicial offices. Particular account shall be taken of experience as judges of the ICTY or the ICTR.

2. In the composition of the Trial and Appeals Chambers, due account shall be taken of the experience of the judges in criminal law, international law, including international humanitarian law and human rights law.

Article 10: Election of Judges

1. The judges of the Mechanism shall be elected by the General Assembly from a list submitted by the Security Council, in the following manner:

(a) The Secretary-General shall invite nominations for judges, preferably from among persons with experience as judges of the ICTY or the ICTR, from States Members of the United Nations and non-member States maintaining permanent observer missions at United Nations Headquarters;

(b) Within sixty days of the date of the invitation of the Secretary-General, each State may nominate up to two candidates meeting the qualifications set out in Article 9 paragraph 1 of the Statute;

(c) The Secretary-General shall forward the nominations received to the Security Council. From the nominations received the Security Council shall establish a list of not less than 30 candidates, taking due account of the qualifications set out in Article 9 paragraph 1 and adequate representation of the principal legal systems of the world;

(d) The President of the Security Council shall transmit the list of candidates to the President of the General Assembly. From that list the General Assembly shall elect 25 judges of the Mechanism. The candidates who receive an absolute majority of the votes of the States Members of the United Nations and of the non-member States maintaining permanent observer missions at United Nations Headquarters, shall be declared elected. Should more than two candidates of the same nationality

obtain the required majority vote, the two who received the highest number of votes shall be considered elected.

2. In the event of a vacancy in the roster, after consultation with the Presidents of the Security Council and of the General Assembly, the Secretary-General shall appoint a person meeting the qualifications of Article 9 paragraph 1 of the Statute, for the remainder of the term of office concerned.

3. The judges of the Mechanism shall be elected for a term of four years and shall be eligible for reappointment by the Secretary-General after consultation with the Presidents of the Security Council and of the General Assembly.

4. If there are no judges remaining on the roster or if no judge on the roster is available for appointment, and if it is not possible to assign a judge currently serving at the Mechanism, and all practical alternatives having been explored, the Secretary-General may, at the request of the President of the Mechanism and after consultation with the Presidents of the Security Council and of the General Assembly, appoint a person meeting the qualifications of Article 9 paragraph 1 of the Statute, to serve as a judge of the Mechanism.

Article 11: The President

1. After consultation with the President of the Security Council and the judges of the Mechanism, the Secretary-General shall appoint a full-time President from among the judges of the Mechanism.

2. The President shall be present at either seat of the branches of the Mechanism as necessary to exercise his or her functions.

Article 12: Assignment of Judges and Composition of the Chambers

1. In the event of a trial of a case pursuant to paragraphs 2 and 3 of Article 1 of this Statute, or to consider the referral of such a case to a national jurisdiction, the President shall appoint three judges from the roster to compose a Trial Chamber and the Presiding Judge from amongst their number to oversee the work of that Trial Chamber. In all other circumstances, including trials pursuant to paragraph 4 of Article 1 of this Statute, the President shall appoint a Single Judge from the roster to deal with the matter.

2. The President may designate a duty judge from the roster for each branch of the Mechanism, who will be available at short notice, to serve as a Single Judge and to whom indictments, warrants, and other matters not assigned to a Trial Chamber, may be transmitted for decision.

3. The President of the Mechanism shall be a member of the Appeals Chamber, appoint the other members and preside over its proceedings. In the event of an appeal against a decision by a Single Judge, the Appeals Chamber shall be composed of three judges. In the event of an appeal against a decision by a Trial Chamber, the Appeals Chamber shall be composed of five judges.

4. In the event of an application for review in accordance with Article 24 of this Statute of a judgment rendered by a single Judge or by a Trial Chamber, the President shall appoint three judges to compose a Trial Chamber on review. In the event of an application for review of a judgment rendered by the Appeals Chamber, the Appeals Chamber on review shall be composed of five judges.

5. The President may appoint, from among the judges of the Mechanism, a reserve judge to be present at each stage of a trial and to replace a judge if that judge is unable to continue sitting.

Article 13: Rules of Procedure and Evidence

1. The judges of the Mechanism shall adopt Rules of Procedure and Evidence for the conduct of the pre-trial phase of the proceedings, trials and appeals, the admission of evidence, the protection of victims and witnesses and other appropriate matters.

2. Amendments of the Rules of Procedure and Evidence may be decided remotely by the judges of the Mechanism by written procedure.

3. The Rules of Procedure and Evidence and any amendments thereto shall take effect upon adoption by the judges of the Mechanism unless the Security Council decides otherwise.

4. The Rules of Procedure and Evidence and amendments thereto shall be consistent with this Statute.

Article 14: The Prosecutor

1. The Prosecutor shall be responsible for the investigation and prosecution of persons covered by Article 1 of this Statute.

2. The Prosecutor shall act independently as a separate organ of the Mechanism. He or she shall not seek or receive instructions from any government or from any other source.

3. The Office of the Prosecutor shall be composed of a Prosecutor, an officer in charge at the seat of each branch of the Mechanism designated by the Prosecutor, and such other qualified staff as may be required, in accordance with paragraph 5 of this Article. The Prosecutor shall be present at either seat of the branches of the Mechanism as necessary to exercise his or her functions.

4. The Prosecutor shall be appointed by the Security Council on nomination by the Secretary-General. He or she shall be of high moral character and possess the highest level of competence and experience in the conduct of investigations and prosecutions of criminal cases. The Prosecutor shall serve for a four-year term and be eligible for reappointment. The terms and conditions of service of the Prosecutor shall be those of an Under-Secretary-General of the United Nations.

5. The Office of the Prosecutor shall retain a small number of staff commensurate with the reduced functions of the Mechanism, who shall serve at the seats of the branches of the Mechanism. The Office shall maintain a roster of qualified potential staff, preferably from among persons with experience at the ICTY or the ICTR, to enable it to recruit additional staff rapidly as may be required to perform its functions. The staff of the Office of the Prosecutor shall be appointed by the Secretary-General on the recommendation of the Prosecutor.

Article 15: The Registry

1. The Registry shall be responsible for the administration and servicing of the branches of the Mechanism.

2. The Registry shall consist of a Registrar, an officer in charge at the seat of each branch of the Mechanism designated by the Registrar, and such other qualified staff as may be required in accordance with paragraph 4 of this Article. The Registrar shall be present at either seat of the branches of the Mechanism as necessary to exercise his or her functions.

3. The Registrar shall be appointed by the Secretary-General for a four-year term and be eligible for reappointment. The terms and conditions of service of the Registrar shall be those of an Assistant Secretary-General of the United Nations.

4. The Registry shall retain a small number of staff commensurate with the reduced functions of the Mechanism, who shall serve at the seat of the respective branches of the Mechanism. The Registry shall maintain a roster of qualified potential staff, preferably from among persons with experience at the ICTY or the ICTR, to enable it to recruit additional staff rapidly as may be required to perform its functions. The Staff of the Registry shall be appointed by the Secretary-General on the recommendation of the Registrar.

Article 16: Investigation and Preparation of Indictment

1. The Prosecutor shall have the power to conduct investigations against persons covered by Article 1 of this Statute. The Prosecutor shall not have the power to prepare new indictments against persons other than those covered by Article 1 of this Statute.

2. The Prosecutor shall have the power to question suspects, victims and witnesses, to collect evidence and to conduct on-site investigations. In carrying out these tasks, the Prosecutor may, as appropriate, seek the assistance of the State authorities concerned.

3. If questioned, the suspect shall be entitled to be assisted by Counsel of his or her own choice, including the right to have legal assistance assigned to the suspect without payment by him or her in any such case if he or she does not have sufficient means to pay for it, as well as necessary translation into and from a language he or she speaks and understands.

4. Upon a determination that a *prima facie* case exists, the Prosecutor shall prepare an indictment containing a concise statement of the facts and the crime or crimes with which the accused is charged under the Statute. The indictment shall be transmitted to the duty judge or a Single Judge designated by the President.

Article 17: Review of the Indictment

1. The indictment shall be reviewed by the duty judge or a Single Judge designated by the President. If satisfied that a *prima facie* case has been established by the Prosecutor, he or she shall confirm the indictment. If not so satisfied, the indictment shall be dismissed.

2. Upon confirmation of an indictment, the judge may, at the request of the Prosecutor, issue such orders and warrants for the arrest, detention, surrender or transfer of persons, and any other orders as may be required for the conduct of the trial.

Article 18: Commencement and Conduct of Trial Proceedings

1. The Single Judge or Trial Chambers conducting a trial shall ensure that the trial is fair and expeditious and that proceedings are conducted in accordance with the Rules of Procedure and Evidence, with full respect for the rights of the accused and due regard for the protection of victims and witnesses.
2. A person against whom an indictment has been confirmed shall, pursuant to an order or an arrest warrant of the Mechanism, be taken into custody, immediately informed of the charges against him or her and transferred to the Mechanism.
3. The Single Judge or judge of the Trial Chamber designated by the President shall read the indictment, ensure that the rights of the accused are respected, confirm that the accused understands the indictment, and instruct the accused to enter a plea. The Single Judge or Trial Chamber shall then set the date for trial.
4. The hearings shall be public unless the Single Judge or Trial Chamber decides to close the proceedings in accordance with its Rules of Procedure and Evidence.

Article 19: Rights of the Accused

1. All persons shall be equal before the Mechanism.
2. In the determination of charges against him or her, the accused shall be entitled to a fair and public hearing, subject to Article 20 of the Statute.
3. The accused shall be presumed innocent until proved guilty according to the provisions of the present Statute.
4. In the determination of any charge against the accused pursuant to the present Statute, the accused shall be entitled to the following minimum guarantees, in full equality:
 - (a) to be informed promptly and in detail in a language which he or she understands of the nature and cause of the charge against him or her;
 - (b) to have adequate time and facilities for the preparation of his or her defence and to communicate with counsel of his or her own choosing;
 - (c) to be tried without undue delay;
 - (d) to be tried in his or her presence, and to defend himself or herself in person or through legal assistance of his own choosing; to be informed, if he or she does not have legal assistance, of this right; and to have legal assistance assigned to him or her, in any case where the interests of justice so require, and without payment by him or her in any such case if he or she does not have sufficient means to pay for it;
 - (e) to examine, or have examined, the witnesses against him or her and to obtain the attendance and examination of witnesses on his or her behalf under the same conditions as witnesses against him or her;
 - (f) to have the free assistance of an interpreter if he or she cannot understand or speak the language used in the Mechanism;
 - (g) not to be compelled to testify against himself or herself or to confess guilt.

Article 20: Protection of Victims and Witnesses

The Mechanism shall provide in its Rules of Procedure and Evidence for the protection of victims and witnesses in relation to the ICTY, the ICTR, and the Mechanism. Such protection measures shall include, but shall not be limited to, the conduct of in camera proceedings and the protection of the victim's identity.

Article 21: Judgements

1. The Single Judge or Trial Chamber shall pronounce judgements and impose sentences and penalties on persons covered by Article 1 of this Statute who are convicted by the Mechanism.
2. All judgements shall be delivered in public and shall be accompanied by a reasoned opinion in writing. Judgements by a Chamber shall be rendered by a majority of the judges, to which separate or dissenting opinions may be appended.

Article 22: Penalties

1. The penalty imposed on persons covered by paragraphs 2 and 3 of Article 1 of this Statute shall be limited to imprisonment. The penalty imposed on persons covered by paragraph 4 of Article 1 of this Statute shall be a term of imprisonment not exceeding seven years, or a fine of an amount to be determined in the Rules of Procedure and Evidence, or both.
2. In determining the terms of imprisonment, the Single Judge or Trial Chamber shall have recourse to the general practice regarding prison sentences in the courts of the former Yugoslavia and in those of Rwanda, respectively.
3. In imposing the sentences, the Single Judge or Trial Chamber should take into account such factors as the gravity of the offence and the individual circumstances of the convicted person.
4. In addition to imprisonment, the Single Judge or Trial Chamber may order the return of any property and proceeds acquired by criminal conduct, including by means of duress, to their rightful owners.

Article 23: Appellate Proceedings

1. The Appeals Chamber shall hear appeals from convicted persons or from the Prosecutor on the following grounds:
 - (a) an error on a question of law invalidating the decision; or
 - (b) an error of fact which has occasioned a miscarriage of justice.
2. The Appeals Chamber may affirm, reverse or revise the decisions taken by the Single Judge or Trial Chamber.

Article 24: Review Proceedings

Where a new fact has been discovered which was not known at the time of the proceedings before the Single Judge, Trial Chamber or the Appeals Chamber of the ICTY, the ICTR, or the Mechanism and which could have been a decisive factor in reaching the decision, the convicted person may submit to the Mechanism an application for review of the judgement. The Prosecutor may submit such an

application within one year from the day that the final judgement was pronounced. The Chamber shall only review the judgement if after a preliminary examination a majority of judges of the Chamber agree that the new fact, if proved, could have been a decisive factor in reaching a decision.

Article 25: Enforcement of Sentences

1. Imprisonment shall be served in a State designated by the Mechanism from a list of States with which the United Nations has agreements for this purpose. Such imprisonment shall be in accordance with the applicable law of the State concerned, subject to the supervision of the Mechanism.

2. The Mechanism shall have the power to supervise the enforcement of sentences pronounced by the ICTY, the ICTR or the Mechanism, including the implementation of sentence enforcement agreements entered into by the United Nations with Member States, and other agreements with international and regional organizations and other appropriate organisations and bodies.

Article 26: Pardon or Commutation of Sentences

If, pursuant to the applicable law of the State in which the person convicted by the ICTY, the ICTR, or the Mechanism is imprisoned, he or she is eligible for pardon or commutation of sentence, the State concerned shall notify the Mechanism accordingly. There shall only be pardon or commutation of sentence if the President of the Mechanism so decides on the basis of the interests of justice and the general principles of law.

Article 27: Management of the Archives

1. Without prejudice to any prior conditions stipulated by, or arrangements with, the providers of information and documents, the archives of the ICTY, the ICTR and the Mechanism shall remain the property of the United Nations. These archives shall be inviolable wherever located pursuant to Section 4 of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations of 13 February 1946.

2. The Mechanism shall be responsible for the management, including preservation and access, of these archives. The archives of the ICTY and the ICTR shall be co-located with the respective branches of the Mechanism.

3. In managing access to these archives, the Mechanism shall ensure the continued protection of confidential information, including information concerning protected witnesses, and information provided on a confidential basis. For this purpose, the Mechanism shall implement an information security and access regime, including for the classification and declassification as appropriate of the archives.

Article 28: Cooperation and Judicial Assistance

1. States shall cooperate with the Mechanism in the investigation and prosecution of persons covered by Article 1 of this Statute.

2. States shall comply without undue delay with any request for assistance or an order issued by a Single Judge or Trial Chamber in relation to cases involving persons covered by Article 1 of this Statute, including, but not limited to:

- (a) the identification and location of persons;

- (b) the taking of testimony and the production of evidence;
- (c) the service of documents;
- (d) the arrest or detention of persons;
- (e) the surrender or the transfer of the accused to the Mechanism.

3. The Mechanism shall respond to requests for assistance from national authorities in relation to investigation, prosecution and trial of those responsible for serious violations of international humanitarian law in the countries of former Yugoslavia and Rwanda, including, where appropriate, providing assistance in tracking fugitives whose cases have been referred to national authorities by the ICTY, the ICTR, or the Mechanism.

Article 29: The Status, Privileges and Immunities of the Mechanism

1. The Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations of 13 February 1946 shall apply to the Mechanism, the archives of the ICTY, the ICTR and the Mechanism, the judges, the Prosecutor and his or her staff, and the Registrar and his or her staff.

2. The President, the Prosecutor and the Registrar shall enjoy the privileges and immunities, exemptions and facilities accorded to diplomatic envoys, in accordance with international law. The judges of the Mechanism shall enjoy the same privileges and immunities, exemptions and facilities when engaged on the business of the Mechanism.

3. The staff of the Prosecutor and of the Registrar shall enjoy the privileges and immunities accorded to officials of the United Nations under articles V and VII of the Convention referred to in paragraph 1 of this Article.

4. Defence counsel, when holding a certificate that he or she has been admitted as counsel by the Mechanism and when performing their official functions, and after prior notification by the Mechanism to the receiving State of their mission, arrival and final departure, shall enjoy the same privileges and immunities as are accorded to experts on mission for the United Nations under Article VI, Section 22, paragraphs (a) to (c), and Section 23, of the Convention referred to in paragraph 1 of this Article. Without prejudice to their privileges and immunities, it is the duty of defence counsel enjoying such privileges and immunities to respect the laws and regulations of the receiving State.

5. Other persons, including the accused, required at the seats of the Mechanism, shall be accorded such treatment as is necessary for the proper functioning of the Mechanism.

Article 30: Expenses of the Mechanism

The expenses of the Mechanism shall be expenses of the Organisation in accordance with Article 17 of the Charter of the United Nations.

Article 31: Working Languages

The working languages of the Mechanism shall be English and French.

Article 32: Reports

1. The President of the Mechanism shall submit an annual report of the Mechanism to the Security Council and to the General Assembly.
2. The President and Prosecutor shall submit six-monthly reports to the Security Council on the progress of the work of the Mechanism.

Annex 2

Transitional Arrangements

Article 1 — Trial Proceedings

1. The ICTY and ICTR shall have competence to complete all trial or referral proceedings which are pending with them as of the commencement date of the respective branch of the Mechanism.
2. If a fugitive indicted by the ICTY or ICTR is arrested more than 12 months, or if a retrial is ordered by the Appeals Chamber more than 6 months prior to the commencement date of the respective branch of the Mechanism, the ICTY or ICTR, respectively, shall have competence over such person in accordance with their respective Statutes and Rules of Procedure and Evidence to conduct, and complete, the trial of such person, or to refer the case to the authorities of a State, as appropriate.
3. If a fugitive indicted by the ICTY or ICTR is arrested 12 months or less, or if a retrial is ordered 6 months or less prior to the commencement date of the respective branch of the Mechanism, the ICTY or ICTR, respectively, shall only have competence over such person in accordance with their respective Statutes and Rules of Procedure and Evidence to prepare the trial of such person, or to refer the case to the authorities of a State, as appropriate. As of the commencement date of the respective branch of the Mechanism, the Mechanism shall have competence over such person in accordance with Article 1 of its Statute, including trial of such person or referral of the case, as appropriate.
4. If a fugitive indicted by the ICTY or ICTR is arrested or if a retrial is ordered on or after the commencement date of the respective branch of the Mechanism, the Mechanism shall have competence over such person in accordance with Article 1 of its Statute.

Article 2 — Appeals Proceedings

1. The ICTY and ICTR shall have competence to conduct, and complete, all appellate proceedings for which the notice of appeal against the judgment or sentence is filed prior to the commencement date of the respective branch of the Mechanism.
2. The Mechanism shall have competence to conduct, and complete, all appellate proceedings for which the notice of appeal against the judgment or sentence is filed on or after the commencement date of the respective branch of the Mechanism.

Article 3 — Review Proceedings

1. The ICTY and ICTR shall have competence to conduct, and complete, all review proceedings for which the application for review of the judgment is filed prior to the commencement date of the respective branch of the Mechanism.
2. The Mechanism shall have competence to conduct, and complete, all review proceedings for which the application for review of the judgment is filed on or after the commencement date of the respective branch of the Mechanism.

Article 4 — Contempt of Court and False Testimony

1. The ICTY and ICTR shall have competence to conduct, and complete, all proceedings for contempt of court and false testimony for which the indictment is

confirmed prior to the commencement date of the respective branch of the Mechanism.

2. The Mechanism shall have competence to conduct, and complete, all proceedings for contempt of court and false testimony for which the indictment is confirmed on or after the commencement date of the respective branch of the Mechanism.

Article 5 — Protection of Victims and Witnesses

1. The ICTY and ICTR shall provide for the protection of victims and witnesses, and carry out all related judicial or prosecutorial functions, in relation to all cases for which the ICTY or ICTR, respectively, has competence pursuant to Articles 1 to 4 of the present Annex.

2. The Mechanism shall provide for the protection of victims and witnesses, and carry out all related judicial or prosecutorial functions, in relation to all cases for which the Mechanism has competence pursuant to Articles 1 to 4 of the present Annex.

3. The Mechanism shall provide for the protection of victims and witnesses, and carry out all related judicial or prosecutorial functions, where a person is a victim or witness in relation to two or more cases for which the Mechanism and the ICTY or ICTR, respectively, have competence pursuant to Articles 1 to 4 of the present Annex.

4. The ICTY and ICTR, respectively, shall make the necessary arrangements to ensure as soon as possible a coordinated transition of the victims and witness protection function to the Mechanism in relation to all completed cases of the Tribunals. As of the commencement date of the respective branch of the Mechanism, the Mechanism shall carry out all related judicial or prosecutorial functions in relation to these cases.

Article 6 — Coordinated Transition of other Functions

The ICTY and ICTR, respectively, shall make the necessary arrangements to ensure, as soon as possible, a coordinated transition of the other functions of the Tribunals to the Mechanism, including the supervision of enforcement of sentences, assistance requests by national authorities, and the management of records and archives. As of the commencement date of the respective branch of the Mechanism, the Mechanism shall carry out all related judicial or prosecutorial functions.

Article 7 — Transitional Arrangements for the President, Judges, Prosecutor, Registrar and Staff

Notwithstanding the provisions of the Statutes of the Mechanism, the ICTY and ICTR,

(a) the President, Judges, Prosecutor and Registrar of the Mechanism may also hold the office of President, Judge, Prosecutor and Registrar, respectively, of the ICTY or ICTR;

(b) the staff members of the Mechanism may also be staff members of the ICTY or ICTR.

Resolution 1966 (2010) – svensk översättning

Bilaga 2

Förenta nationerna

S/RES/1966 (2010)

Säkerhetsrådet

Distr.: allmän

Den 22 december 2010

Resolution 1966 (2010)

Antagen av säkerhetsrådet vid dess 6 463:e möte den 22 december 2010

Säkerhetsrådet,

erinrar om säkerhetsrådets resolution 827 (1993) av den 25 maj 1993, som inrättade Internationella tribunalen för f.d. Jugoslavien (*ICTY*) och resolution 955 (1994) av den 8 november 1994, som inrättade Internationella tribunalen för Rwanda (*ICTR*) och alla efterföljande relevanta resolutioner,

erinrar särskilt om säkerhetsrådets resolutioner 1503 (2003) av den 28 augusti 2003 och 1534 (2004) av den 26 mars 2004 som uppmanade tribunalerna att vidta alla åtgärder som är möjliga för att slutföra alla utredningar senast i slutet av 2004, för att avsluta alla rättegångar i första instans senast i slutet av 2008 och för att avveckla all verksamhet under 2010 (*avvecklingsstrategi*) och konstaterar att dessa datum inte har hållits,

erkänner att tribunalerna har gjort en betydande insats för internationell straffrätt och för att ställa ansvariga till svars för allvarliga internationella brott och för att återinföra rättsstatens principer i länderna i f.d. Jugoslavien och i Rwanda, *erinrar* om att tribunalerna inrättades särskilt för f.d. Jugoslavien och Rwanda som tillfälliga åtgärder som skulle bidra till att återställa och bevara freden,

bekräftat återigen sin beslutsamhet att motverka straffrihet för personer som har gjort sig skyldiga till allvarliga brott mot internationell humanitär rätt och att alla personer som *ICTY* och *ICTR* har åtalat ska ställas inför rätta,

erinrar om det uttalande som gjordes av säkerhetsrådets ordförande den 19 december 2008 (S/PRST/2008/47) och bekräftar återigen att en tillfällig mekanism behöver inrättas för att ta över vissa av tribunalernas uppgifter, inbegripet rättegången mot de personer som fortfarande är på fri fot och som ingår i kategorin höga ledare som misstänks vara ytterst ansvariga, efter det att tribunalerna har avvecklats,

understryker att den internationella avvecklingsmekanismen bör, på grund av att de återstående uppgifterna är väsentligt mindre omfattande, ha en liten, tillfällig och effektiv struktur, vars uppgifter och storlek med tiden kommer att minska, och en liten personalstyrka som är anpassad till den minskade mängden uppgifter,

välkomnar generalsekreterarens rapport (S/2009/258) om de administrativa och budgetära aspekterna av tänkbara alternativa placeringar av arkiven för Internationella tribunalen för f.d. Jugoslavien och Internationella tribunalen för Rwanda och om sätet för avvecklingsmekanismen/-mekanismerna för tribunalerna,

och med stöd av kapitel VII i Förenta nationernas stadga,

1. *beslutar* att inrätta Internationella avvecklingsmekanismen för brottmåls-tribunaler (*mekanismen*) med två avdelningar som ska inleda sin verksamhet den 1 juli 2012 (avdelningen för ICTR) respektive den 1 juli 2013 (avdelningen för ICTY) (*startdatum*) och beslutar att i detta syfte anta mekanismens stadga i bilaga 1 till denna resolution,

2. *beslutar* att övergångsreglerna i bilaga 2 till denna resolution ska vara tillämpliga på bestämmelserna i denna resolution och stadgorna för mekanismen, ICTY och ICTR,

3. *anmodar* ICTY och ICTR att vidta alla åtgärder som är möjliga för att skyndsamt slutföra allt återstående arbete enligt denna resolution senast den 31 december 2014, för att förbereda för avveckling och för att göra en smidig övergång till mekanismen möjlig, inbegripet genom förberedande grupper i respektive tribunal,

4. *beslutar* att mekanismen, på startdatumet för respektive avdelning enligt punkt 1, ska ta över respektive tribunals behörighet, rättigheter och skyldigheter och uppgifter i enlighet med bestämmelserna i denna resolution och mekanismens stadga samt att alla avtal och internationella överenskommelser som Förenta nationerna har ingått när det gäller tribunalerna och som fortfarande gäller vid ifrågavarande startdatum ska fortsätta att gälla på motsvarande sätt i förhållande till mekanismen,

5. *anmodar* generalsekreteraren att så snart som möjligt, men senast den 30 juni 2011, lämna in ett utkast till mekanismens bevis- och förfaranderegler, som ska utgå från tribunalernas bevis- och förfaranderegler om inte annat följer av bestämmelserna i denna resolution och mekanismens stadga och som mekanismens domare ska ta ställning till och anta,

6. *beslutar* att mekanismens bevis- och förfaranderegler och eventuella ändringar av dem ska bli tillämpliga när mekanismens domare antar dem såvida inte säkerhetsrådet beslutar annat,

7. *beslutar* att för att fastställa var mekanismens avdelningar ska ha sitt säte krävs att Förenta nationerna och de av säkerhetsrådet godkända värdländerna för mekanismens avdelningar ingår vederbörliga överenskommelser,

8. *påminner* om staternas skyldighet att samarbeta med tribunalerna och särskilt att utan onödigt dröjsmål uppfylla varje begäran om bistånd i fråga om lokalisering, gripande, kvarhållande, överlämnande och överföring av anklagade personer,

9. *beslutar* att alla stater ska samarbeta fullt ut med mekanismen i enlighet med denna resolution och mekanismens stadga och att alla stater följaktligen ska vidta de åtgärder som är nödvändiga enligt den nationella lagstiftningen för att genomföra bestämmelserna i denna resolution och i mekanismens stadga, inbegripet staternas skyldighet att uppfylla varje begäran om bistånd eller beslut som har utfärdats av mekanismen med stöd av dess stadga,

10. *uppmärksammar* alla stater, särskilt de stater där efterlysta personer misstänks vara på fri fot, att ytterligare fördjupa samarbetet med tribunalerna och ge dem allt

nödvändigt bistånd, beroende på vad som är lämpligt, särskilt för att alla personer som fortfarande är efterlysta ska gripas och överlämnas så snart som möjligt,

11. *uppmantar* tribunalerna och mekanismen att aktivt utnyttja möjligheten att överlämna ärenden som inte ingår i kategorin höga och ytterst ansvariga ledare för nationell lagföring i enlighet med deras respektive stadgor och bevis- och förfaranderegler,

12. *uppmantar* alla stater att i största möjliga utsträckning samarbeta för att ta emot ärenden som har överlämnats av tribunalerna och mekanismen,

13. *anmodar* generalsekreteraren att genomföra denna resolution och att vidta praktiska åtgärder för att mekanismen ska fungera effektivt från och med det första startdatumet enligt punkt 1, och särskilt att senast den 30 juni 2011 inleda förfaranden för att välja domare till mekanismen, i enlighet med dess stadga,

14. *anmodar* generalsekreteraren att i samråd med säkerhetsrådet utarbeta ett system för datasäkerhet och tillgång till tribunalernas och mekanismens arkiv före det första startdatumet enligt punkt 1,

15. *anmodar* tribunalerna och mekanismen att samarbeta med länderna i f.d. Jugoslavien och med Rwanda samt med berörda organ för att underlätta inrättandet av informations- och dokumentationscenter genom att göra kopior av offentliga register av tribunalernas och mekanismens arkiv tillgängliga, inbegripet på deras webbplatser,

16. *anmodar* mekanismens president att lämna in en årlig rapport till säkerhetsrådet och till generalförsamlingen, och mekanismens president och åklagare att lämna in halvårsrapporter till säkerhetsrådet om hur arbetet i mekanismen fortskrider,

17. *beslutar* att mekanismen ska inrättas för en inledande period om fyra år från och med det första startdatumet enligt punkt 1, och att följa upp hur arbetet i mekanismen fortskrider, inbegripet när det gäller att slutföra sina uppgifter, före utgången av denna inledande period och vartannat år därefter, och beslutar vidare att mekanismens verksamhet ska förlängas i tvåårsperioder efter varje sådan uppföljning om inte säkerhetsrådet beslutar annat,

18. *betonar* sin avsikt att besluta om formerna för hur mekanismens eventuella återstående uppgifter ska fullgöras när verksamheten avvecklas,

19. *beslutar* att även fortsättningsvis råda över denna fråga.

Stadga för Internationella avvecklingsmekanismen för brottmålsribunaler

	<i>Sida</i>
Ingress	6
Artikel 1: Mekanismens behörighet	6
Artikel 2: Mekanismens uppgifter	7
Artikel 3: Mekanismens struktur och säten	7
Artikel 4: Mekanismens organisation	7
Artikel 5: Parallell jurisdiktion	7
Artikel 6: Överlämnande av ärenden för nationell lagföring	7
Artikel 7: Non bis in idem	8
Artikel 8: Tjänstgöringslista för domare	8
Artikel 9: Domarnas kvalifikationer	9
Artikel 10: Val av domare	9
Artikel 11: Presidenten	10
Artikel 12: Utseende av domare och kamrarnas sammansättning	10
Artikel 13: Bevis- och förfaranderegler	11
Artikel 14: Åklagaren	11
Artikel 15: Registratorskontoret	11
Artikel 16: Utredning och förberedelse av åtal	12
Artikel 17: Granskning av åtalet	12
Artikel 18: Inledande och genomförande av rättegång	13
Artikel 19: Den tilltalades rättigheter	13
Artikel 20: Skydd av brottsoffer och vittnen	14
Artikel 21: Domar	14
Artikel 22: Påföljder	14
Artikel 23: Överklagande	14
Artikel 24: Omprövning	14
Artikel 25: Straffverkställighet	15
Artikel 26: Nåd eller omvandling av straff	15
Artikel 27: Hantering av arkiven	15
Artikel 28: Rättsligt och annat samarbete	15
Artikel 29: Mekanismens ställning, immunitet och privilegier	16
Artikel 30: Mekanismens utgifter	16
Artikel 31: Arbetspråk	16
Artikel 32: Rapporter	17

Ingress

Efter att ha inrättats av säkerhetsrådet enligt kapitel VII i Förenta nationernas stadga för att ta över de uppgifter som återstår för Internationella tribunalen för lagföring av personer som är ansvariga för allvarliga brott mot internationell humanitär rätt begångna inom f.d. Jugoslaviens territorium sedan 1991 (nedan kallad *ICTY*) och för Internationella brottmålstribunalen för lagföring av personer som är ansvariga för folkmord och andra allvarliga överträdelser av internationell humanitär rätt begångna inom Rwandas territorium, och av rwandiska medborgare som är ansvariga för folkmord och andra liknande brott som har begåtts inom grannländernas territorium mellan den 1 januari 1994 och den 31 december 1994 (nedan kallad *ICTR*) ska Internationella avvecklingsmekanismen (nedan kallad *mekanismen*) verka i enlighet med bestämmelserna i denna stadga.

Artikel 1: Mekanisms behörighet

1. Mekanismen ska ta över *ICTY*:s och *ICTR*:s materiella, territoriella, tidsmässiga och personella jurisdiktion i enlighet med artiklarna 1–8 i *ICTY*:s stadga och artiklarna 1–7 i *ICTR*:s stadga¹, samt *ICTY*:s och *ICTR*:s rättigheter och skyldigheter, om inte annat följer av bestämmelserna i denna stadga.

2. Mekanismen ska ha behörighet att, i enlighet med bestämmelserna i denna stadga, lagföra personer som *ICTY* eller *ICTR* har åtalat och som ingår i kategorin höga ledare som misstänks vara ytterst ansvariga för de brott som omfattas av punkt 1 i denna artikel, med beaktande av brottens svårhetsgrad och graden av den tilltalades ansvar för gärningarna.

3. Mekanismen ska ha behörighet att, i enlighet med bestämmelserna i denna stadga, lagföra personer som *ICTY* eller *ICTR* har åtalat och som inte ingår i kategorin höga ledare enligt punkt 2 i denna artikel, med förbehåll att mekanismen, i enlighet med bestämmelserna i denna stadga, endast får gå vidare med prövningen efter att den har vidtagit alla rimliga åtgärder för att överlämna ärendet enligt artikel 6 i denna stadga.

4. Mekanismen ska ha behörighet att, i enlighet med bestämmelserna i denna stadga, lagföra

a) personer som med vetskap och vilja stör eller har stört mekanismens eller en tribunals rättskipande verksamhet för domstolstrots.

b) ett vittne som med vetskap och vilja lämnar eller har lämnat falskt vittnesmål inför mekanismen eller någon av tribunalerna.

Innan mekanismen går vidare med en sådan prövning ska den överväga att lämna över ärendet till myndigheterna i en stat i enlighet med artikel 6 i denna stadga, om detta är lämpligt och ligger i rättvisans intresse.

5. Mekanismen ska inte ha behörighet att väcka nya åtal mot andra personer än sådana personer som omfattas av denna artikel.

¹Se artiklarna 1–8 i *ICTY*-stadgan (S/RES/827 (1993) och bilagan till S/25704 och Add.17658 (1993)) och artiklarna 1–7 i *ICTR*-stadgan (bilagan till S/RES/955 (1994)).

Artikel 2: Mekanismens uppgifter

Mekanismen ska under sin verksamhetsperiod ta över ICTY:s och ICTR:s uppgifter, enligt denna stadga (*återstående uppgifter*).

Artikel 3: Mekanismens struktur och säten

Mekanismen ska ha två avdelningar, en avdelning för ICTY och en avdelning för ICTR. Avdelningen för ICTY ska ha sitt säte i Haag. Avdelningen för ICTR ska ha sitt säte i Arusha.

Artikel 4: Mekanismens organisation

Mekanismen ska bestå av följande organ:

- a) Kamrarna, som omfattar en rättegångskammare för var och en av mekanismens avdelningar och en överklagandekammare som är gemensam för mekanismens båda avdelningar.
- b) Åklagaren som är gemensam för mekanismens båda avdelningar.
- c) Registratorskontoret som är gemensamt för mekanismens båda avdelningar och som utför administrativa tjänster för mekanismen, inbegripet kamrarna och åklagaren.

Artikel 5: Parallell jurisdiktion

1. Mekanismen och nationella domstolar ska ha parallell jurisdiktion i fråga om att lagföra personer som omfattas av artikel 1 i denna stadga.

2. Mekanismen ska ha företräde framför nationella domstolar i enlighet med denna stadga. Mekanismen kan när som helst under en process som inbegriper en person som omfattas av artikel 1.2 i denna stadga formellt begära att en nationell domstol lämnar över ärendet till mekanismen i enlighet med denna stadga och mekanismens bevis- och förfaranderegler.

Artikel 6: Överlämnande av ärenden för nationell lagföring

1. Mekanismen ska ha befogenhet, och utnyttja möjligheten, att lämna över ärenden som inbegriper personer som omfattas av artikel 1.3 i denna stadga till myndigheterna i en stat i enlighet med punkterna 2 och 3 i denna artikel. Mekanismen ska även ha befogenhet att lämna över ärenden som inbegriper personer som omfattas av artikel 1.4 i denna stadga.

2. Efter att ett åtal har bekräftats och innan rättegången inleds, oavsett om den tilltalade befinner sig i mekanismens häkte eller inte, kan presidenten utse en rättegångskammare som ska avgöra om ärendet ska lämnas över till myndigheterna i en stat

i) inom vars territorium brottet begicks eller

ii) i vilken den tilltalade blev gripen eller

iii) som har jurisdiktion och är villig och på lämpligt sätt är förberedd för att ta emot ett sådant ärende, så att myndigheterna skyndsamt kan lämna över ärendet till lämplig domstol för prövning i den staten.

3. Vid bedömningen av om ett ärende som inbegriper en person som omfattas av artikel 1.3 i denna stadga ska överlämnas i enlighet med punkt 2 ovan ska rättegångskammaren, i överensstämmelse med säkerhetsrådets resolution 1534 (2004), väga in brottens svårhetsgrad och graden av den tilltalades ansvar för gärningarna.

4. Rättegångskammaren får på eget initiativ eller på begäran av åklagaren besluta om ett sådant överlämnande, efter att ha givit åklagaren och, i tillämpliga fall, den tilltalade tillfälle att yttra sig och efter att ha försäkrat sig om att den tilltalade kommer att få en rättvis rättegång och att dödsstraff inte kommer att dömas ut eller verkställas.

5. Mekanismen ska bevaka ärenden som har överlämnats till nationella domstolar av ICTY, ICTR och ärenden som har överlämnats i enlighet med denna artikel, med hjälp av internationella och regionala organisationer och organ.

6. Efter att ett beslut om överlämnande av ett ärende har utfärdats av ICTY, ICTR eller mekanismen och innan den tilltalade döms till ansvar eller frikänns av en nationell domstol får rättegångskammaren, när det står klart att villkoren för överlämnandet av ärendet inte längre är uppfyllda och det ligger i rättvisans intresse, på begäran av åklagaren eller på eget initiativ och efter att ha givit berörd stats myndigheter möjlighet att yttra sig, återkalla beslutet och göra en formell begäran om att ta tillbaka ärendet.

Artikel 7: Non bis in idem

1. Ingen ska lagföras vid en nationell domstol för gärningar som utgör allvarliga brott mot internationell humanitär rätt enligt denna stadga och som redan har prövats mot honom eller henne av ICTY, ICTR eller mekanismen.

2. En person som omfattas av artikel 1 i denna stadga och som har lagförts vid en nationell domstol för gärningar som utgör allvarliga brott mot internationell humanitär rätt får senare lagföras vid mekanismen endast om

- a) gärningen för vilken han eller hon lagfördes betecknades som ett vanligt brott,
- b) den nationella rättegången inte var opartisk eller oberoende, om den syftade till att skydda den tilltalade från internationellt straffansvar eller om målet inte handlades på ett tillräckligt omsorgsfullt sätt.

3. Vid bedömningen av vilken påföljd som ska bestämmas för en person som har dömts till ansvar för ett brott enligt denna stadga ska mekanismen ta hänsyn till i vilken utsträckning ett straff som en nationell domstol har dömt ut för samma person för samma gärning redan har avtjänats.

Artikel 8: Tjänstgöringslista för domare

1. Mekanismen ska ha en tjänstgöringslista med 25 oberoende domare (*mekanismens domare*), varav högst två får vara medborgare i samma stat.

2. En person som, i den mening som avses med att vara uppförd på tjänstgöringslistan, skulle kunna betraktas som medborgare i mer än en stat ska anses vara medborgare i den stat där personen normalt åtnjuter sina medborgerliga och politiska rättigheter.

3. Mekanismens domare ska endast på begäran av presidenten och vid behov närvara vid den av mekanismens avdelningar vars uppgifter kräver deras närvaro. I den mån det är möjligt, och när presidenten så beslutar, får uppgifterna utföras på distans, på en annan plats än vid mekanismens respektive avdelningar.

4. Mekanismens domare ska inte erhålla någon ekonomisk ersättning eller andra förmåner för att de är uppförda på tjänstgöringslistan. De tjänstgöringsvillkor som gäller för domarna de dagar de utför uppgifter för mekanismen ska överensstämma med de villkor som gäller för Internationella domstolens tillfälliga domare. De tjänstgöringsvillkor som gäller för mekanismens president ska överensstämma med de villkor som gäller för Internationella domstolens domare.

Artikel 9: Domarnas kvalifikationer

1. Domarna ska vara personer kända för hög moral, opartiskhet och integritet och besitta de kvalifikationer som krävs i deras respektive länder för att utnännas till de högsta domarposterna. Erfarenhet som domare i ICTY eller ICTR är särskilt meriterande.

2. Vid sammansättningen av rättegångs- och överklagandekamrarna ska vederbörlig hänsyn tas till domarnas erfarenhet av straffrätt och internationell rätt, inbegripet internationell humanitär rätt och mänskliga rättigheter.

Artikel 10: Val av domare

1. Generalförsamlingen ska på följande sätt välja domare från en lista som har inlämnats av säkerhetsrådet:

a) Generalsekreteraren ska uppmana Förenta nationernas medlemsstater och icke-medlemsstater som har permanent observatörsstatus vid Förenta nationernas högkvarter att nominera domare, företrädesvis personer som har erfarenhet som domare vid ICTY eller ICTR.

b) Varje stat får inom sextio dagar från dagen för generalsekreterarens uppmaning nominera högst två kandidater som uppfyller de i artikel 9.1 angivna kvalifikationerna.

c) Generalsekreteraren ska vidarebefordra de mottagna nomineringarna till säkerhetsrådet. Från mottagna nomineringar ska säkerhetsrådet upprätta en lista med minst 30 kandidater, varvid vederbörlig hänsyn tas till de i artikel 9.1 angivna kvalifikationerna och en lämplig representation av de viktigaste rättssystemen i världen.

d) Säkerhetsrådets ordförande ska överlämna listan med kandidaterna till generalförsamlingens ordförande. Från denna lista ska generalförsamlingen välja mekanismens 25 domare. De kandidater som erhåller en absolut majoritet av rösterna från Förenta nationernas medlemsstater och icke-medlemsstater som har permanent observatörsstatus vid Förenta nationernas högkvarter ska förklaras valda. Skulle fler än två kandidater av samma nationalitet få den nödvändiga röstmajoriteten ska de två som har erhållit flest antal röster anses valda.

2. I händelse av att en post blir vakant i tjänstgöringslistan ska generalsekreteraren, efter samråd med säkerhetsrådets och generalförsamlingens ordförande, utse en person som uppfyller de i artikel 9.1 angivna kvalifikationerna för den återstående delen av den ifrågavarande tjänstgöringsperioden.

3. Mekanismens domare ska väljas för en fyraårsperiod och ska kunna väljas om av generalsekreteraren efter samråd med säkerhetsrådets och generalförsamlingens ordförande.

4. Om det inte återstår någon domare i tjänstgöringslistan eller om det inte finns någon domare tillgänglig att kalla in och om det inte är möjligt att anvisa en domare som redan tjänstgör som domare i mekanismen, och alla alternativ som är praktiskt möjliga har övervägts, får generalsekreteraren, på begäran av mekanismens president och efter samråd med säkerhetsrådets och generalförsamlingens ordförande, utse en person som uppfyller de i artikel 9.1 angivna kvalifikationerna att tjänstgöra som domare i mekanismen.

Artikel 11: Presidenten

1. Efter samråd med säkerhetsrådets ordförande och mekanismens domare ska generalsekreteraren utse en president bland mekanismens domare, som ska tjänstgöra på heltid.

2. Presidenten ska närvara vid den av mekanismens avdelningar vars uppgifter kräver hans eller hennes närvaro.

Artikel 12: Utseende av domare och kamrarnas sammansättning

1. I händelse av prövning av ett mål med stöd av artikel 1.2 och 3 i denna stadga, eller vid övervägande av om ett sådant ärende ska överlämnas för nationell lagföring, ska presidenten utse tre domare från tjänstgöringslistan som ska utgöra rättegångskammarens sammansättning samt bland dessa en ordförande som ska övervaka rättegångskammarens arbete. I alla andra fall, inbegripet prövningar enligt artikel 1.4 i denna stadga ska presidenten utse en ensamdomare från tjänstgöringslistan som ska behandla ärendet.

2. Presidenten får utse en tjänstgörande domare från tjänstgöringslistan för var och en av mekanismens avdelningar, som på kort varsel kan stå till förfogande,

för tjänstgöring som ensamdomare och till vilken åtal, order och andra frågor som inte har anvisats till en rättegångskammare, får överlämnas för beslut.

3. Mekanismens president ska vara medlem av överklagandekammaren, utse övriga ledamöter och leda förhandlingarna. I händelse av ett överklagande av ett beslut som har fattats av en ensamdomare ska överklagandekammaren bestå av tre domare. I händelse av ett överklagande av ett beslut som har fattats av en rättegångskammare ska överklagandekammaren bestå av fem domare.

4. I händelse av en ansökan om omprövning i enlighet med artikel 24 i denna stadga av en dom som har avkunnats av en ensamdomare eller av en rättegångskammare ska rättegångskammaren för omprövningen bestå av tre domare som presidenten utser. I händelse av en ansökan om omprövning av en dom som har avkunnats av överklagandekammaren ska överklagandekammaren för omprövningen bestå av fem domare.

5. Presidenten får, bland mekanismens domare, utse en reservdomare som ska närvara under hela förhandlingen och träda in för en domare som inte kan fortsätta.

Artikel 13: Bevis- och förfaranderegler

1. Mekanismens domare ska anta bevis- och förfaranderegler som omfattar förberedelsearbetet inför förhandlingarna, rättegångar och överklaganden, vilka bevismedel som tillåts, skydd av brottsoffer och vittnen samt andra relevanta frågor.

2. Mekanismens domare kan på distans besluta om ändringar av bevis- och förfarandereglerna genom ett skriftligt förfarande.

3. Bevis- och förfarandereglerna och eventuella ändringar av dem ska bli tillämpliga när mekanismens domare antar dem såvida inte säkerhetsrådet beslutar annat.

4. Bevis- och förfarandereglerna och ändringarna av dem ska överensstämma med denna stadga.

Artikel 14: Åklagaren

1. Åklagaren ska ansvara för utredning och lagföring av de i artikel 1 angivna personerna.

2. Åklagaren ska handla självständigt och fungera som ett särskilt organ inom mekanismen. Han eller hon får inte begära eller ta emot instruktioner från någon regering eller från något annat håll.

3. Åklagarens kansli ska bestå av en åklagare, en tjänsteman som utses av åklagaren och som ansvarar för var och en av mekanismens avdelningar och annan kvalificerad personal som kan behövas, i enlighet med punkt 5 i denna artikel. Åklagaren ska närvara vid den av mekanismens avdelningar vars uppgifter kräver hans eller hennes närvaro.

4. Generalsekreteraren ska nominera åklagaren som därefter utses av säkerhetsrådet. Han eller hon ska vara en person känd för sin höga moral och vara mycket skicklig och erfaren när det gäller utredning och lagföring av brottmål. Åklagaren ska tjänstgöra för en period av fyra år och ska kunna väljas om. Åklagaren ska ha samma tjänstgöringsvillkor som Förenta nationernas undergeneralsekreterare.

5. Åklagarens kansli ska ha en liten personalstyrka som är anpassad till mekanismens minskade mängd uppgifter, som ska tjänstgöra vid var och en av mekanismens avdelningar. Kansliet ska för framtida behov upprätthålla en tjänstgöringslista med kvalificerad personal, företrädesvis personer som har erfarenhet från ICTY eller ICTR, för att snabbt kunna rekrytera ytterligare personal som kan komma att behövas för att uppgifterna ska kunna utföras. Personalen vid åklagarens kansli ska utses av generalsekreteraren på åklagarens rekommendation.

Artikel 15: Registratorskontoret

1. Registratorskontoret ska ansvara för administrationen och bistå mekanismen.
2. Registratorskontoret ska bestå av en registrator, en tjänsteman som utses av registratorn och som ansvarar för var och en av mekanismens avdelningar samt annan kvalificerad personal som kan behövas, i enlighet med punkt 4 i denna artikel. Registratorn ska närvara vid den av mekanismens avdelningar vars uppgifter kräver hans eller hennes närvaro.
3. Registratorn ska utses av generalsekreteraren för en fyraårsperiod och ska kunna väljas om. Registratorn ska ha samma tjänstgöringsvillkor som Förenta nationernas biträdande generalsekreterare.
4. Registratorskontoret ska ha en liten personalstyrka som är anpassad till mekanismens minskade mängd uppgifter, som ska tjänstgöra vid var och en av mekanismens avdelningar. Registratorskontoret ska för framtida behov upprätthålla en tjänstgöringslista med kvalificerad personal, företrädesvis personer som har erfarenhet från ICTY eller ICTR, för att snabbt kunna rekrytera ytterligare personal som kan komma att behövas för att uppgifterna ska kunna utföras. Personalen vid registratorskontoret ska utses av generalsekreteraren på registratorns rekommendation.

Artikel 16: Utredning och förberedelse av åtal

1. Åklagaren ska ha behörighet att bedriva brottsutredningar mot de i artikel 1 angivna personerna. Åklagaren ska inte ha behörighet att väcka nya åtal mot andra personer än sådana personer som omfattas av artikel 1 i denna stadga.
2. Åklagaren ska ha behörighet att höra misstänkta, brottsoffer och vittnen, att samla bevis och att bedriva utredningsarbete på plats. Vid utförandet av dessa uppgifter får åklagaren på lämpligt sätt begära biträde av berörda nationella myndigheter.
3. Vid förhör ska den misstänkte ha rätt till en försvarare som han eller hon själv har valt, inbegripet rätt att få sig anvisad ett rättegångsbiträde utan kostnad för honom eller henne i varje sådant mål om han eller hon saknar tillräckliga medel att betala för det, samt rätt till nödvändig översättning till och från ett språk som han eller hon talar och förstår.
4. Efter att ha fastställt att det finns tillräcklig grund för åtal ska åklagaren förbereda en ansökan om stämning som ska innehålla en kortfattad redogörelse för omständigheterna och det eller de brott som den tilltalade anklagas för enligt stadgan. Åtalet ska överlämnas till tjänstgörande domare eller en ensamdomare som utses av presidenten.

Artikel 17: Granskning av åtalet

1. Åtalet ska granskas av den tjänstgörande domaren eller av en ensamdomare som utses av presidenten. Om han eller hon finner att åklagaren har tillräckliga skäl för att väcka åtal ska åtalet godkännas. Om inte ska åtalet avvisas.
2. Efter att åtalet har godkänts får domaren, på begäran av åklagaren, utfärda sådana order om gripande, häktning, överlämnande eller överförande av personer samt sådana andra beslut som kan behövas för genomförandet av rättegången.

Artikel 18: Inledande och genomförande av rättegång

1. Ensamdomaren eller rättegångskamrarna som genomför en rättegång ska säkerställa att den tilltalade får en rättvis rättegång och att rättegången genomförs utan onödigt dröjsmål samt att bevis- och förfarandereglerna följs i förhandlingarna med fullständig respekt för den tilltalades rättigheter och med vederbörlig hänsyn till skyddet av brottsoffer och vittnen.
2. En person mot vilken ett åtal har godkänts ska enligt ett beslut eller en arresteringsorder från mekanismen frihetsberövas, omedelbart informeras om vad han eller hon anklagas för och överförs till mekanismen.

3. Ensamdomaren eller den domare i rättegångskammaren som presidenten har utsett ska läsa upp åtalet, säkerställa att den tilltalades rättigheter respekteras, bekräfta att den tilltalade förstår åtalet och uppmana den tilltalade att uttala sig om sin inställning till åtalet. Ensamdomaren eller rättegångskammaren ska sedan fastställa datum för rättegången.

4. Rättegångarna ska vara offentliga om inte ensamdomaren eller rättegångskammaren beslutar att förhandlingarna ska hållas inom stängda dörrar i enlighet med dess bevis- och förfaranderegler.

Artikel 19: Den tilltalades rättigheter

1. Alla ska vara lika inför mekanismen.

2. Vid prövning av anklagelser mot den tilltalade ska han eller hon ha rätt till en rättvis och offentlig rättegång, om inget annat följer av artikel 20 i stadgan.

3. Den tilltalade ska betraktas som oskyldig tills dess hans eller hennes skuld har fastställts i enlighet med bestämmelserna i denna stadga.

4. Vid prövning av varje anklagelse mot den tilltalade enligt denna stadga ska den tilltalade ha rätt till följande minimigarantier, utan åtskillnad:

a) Att omedelbart, i detalj och på ett språk som han eller hon förstår bli underrättad om innebörden av och grunden för anklagelserna mot honom eller henne.

b) Att få tillräcklig tid och möjlighet att förbereda sitt försvar och att rådgöra med en försvarare som han eller hon själv har valt.

c) Att få sin sak prövad utan oskäligt dröjsmål.

d) Att få sin sak prövad i sin närvaro och att försvara sig personligen eller genom ett rättegångsbiträde som han eller hon själv har valt; om han eller hon inte har något rättegångsbiträde, att bli underrättad om sin rätt till ett sådant, samt i varje mål där rättvisans intresse så kräver kostnadsfritt få sig anvisat ett rättegångsbiträde, om han eller hon saknar tillräckliga medel att betala för ett sådant.

e) Att förhöra eller låta förhöra de vittnen som åberopats mot honom eller henne och att för egen räkning få vittnen inkallade och förhörda under samma förhållanden som vittnen åberopade mot sig.

f) Att kostnadsfritt få biträde av en tolk om han eller hon inte förstår eller talar det språk som används i mekanismen.

g) Att inte tvingas vittna mot sig själv eller att erkänna sig skyldig.

Artikel 20: Skydd av brottsoffer och vittnen

Mekanismen ska i sina bevis- och förfaranderegler föreskriva om skydd för brottsoffer och vittnen i förhållande till ICTY, ICTR och mekanismen. Sådana skyddsåtgärder ska omfatta, men inte vara begränsade till, att förhandlingar kan hållas inom stängda dörrar och skydd av brottsoffrets identitet.

Artikel 21: Domar

1. Ensamdomaren eller rättegångskammaren ska meddela domar och bestämma påföljder för personer som omfattas av artikel 1 i denna stadga och som mekanismen fällt till ansvar.

2. Alla domar ska meddelas offentligt och ska åtföljas av en skriftlig motivering. En rättegångskammarens dom ska beslutas av en majoritet av domarna, till vilken skiljaktiga meningar kan bifogas.

Artikel 22: Påföljder

1. Den påföljd som bestäms för personer som omfattas av artikel 1.2 och 3 i denna stadga ska vara begränsad till fängelse. Den påföljd som bestäms för personer som omfattas av artikel 1.4 i denna stadga ska vara fängelse i högst sju år eller böter i enlighet med ett belopp som ska fastställas i bevis- och förfaranderegler, eller bådadera.

2. Vid fastställande av strafftiden ska ensamdomaren eller rättegångskammaren följa allmän praxis när det gäller fängelsedomar från domstolarna för f.d. Jugoslavien och Rwanda.

3. Vid påföljdsbestämningen bör ensamdomaren eller rättegångskammaren ta hänsyn till sådana faktorer som brottets svårhetsgrad och den dömdes personliga förhållanden.

4. Utöver fängelsestraff får ensamdomaren eller rättegångskammaren besluta om att egendom som härrör från brott och vinning av brott, inbegripet olaga hot, ska återlämnas till de rättmätiga ägarna.

Artikel 23: Överklagande

1. Överklagandekammaren ska under följande omständigheter pröva överklaganden från åklagaren eller från personer som har fällts till ansvar:

a) Vid fel i en rättsfråga som gör domen ogiltig.

b) Vid fel i en sakfråga som har lett till en felaktig dom.

2. Överklagandekammaren får fastställa, upphäva eller ändra de beslut som fattas av ensamdomaren eller rättegångskammaren.

Artikel 24: Omprövning

Om en ny omständighet har upptäckts, som inte var känd vid tidpunkten för förfarandet inför ensamdomaren, rättegångskammaren eller överklagandekammaren med avseende på ICTY, ICTR eller mekanismen och som skulle kunna ha fått en avgörande betydelse för utgången, får den person som har fällts till ansvar lämna in en ansökan om omprövning av domen till mekanismen. Åklagaren får lämna in en sådan ansökan inom ett år från dagen då den slutliga domen meddelades. Kammaren ska endast ompröva domen om en majoritet av kammarens domare efter en preliminär utredning är eniga om att de nya omständigheterna, om det kan visas att de föreligger, skulle kunna ha fått en avgörande betydelse för utgången.

Artikel 25: Straffverkställighet

1. Fängelsestraff ska avtjänas i den stat som mekanismen väljer från en lista av stater som har ingått avtal med Förenta nationerna i detta syfte. Straffverkställigheten ska ske i enlighet med tillämplig lagstiftning i den berörda staten under mekanismens överinseende.

2. Mekanismen ska ha behörighet att utöva tillsyn över verkställigheten av ICTY:s, ICTR:s och mekanismens domar, inbegripet tillämpningen av de verkställighetsavtal som har ingåtts mellan Förenta nationerna och medlemsstaterna och andra överenskommelser med internationella och regionala organisationer och andra lämpliga organisationer och organ.

Artikel 26: Nåd eller omvandling av straff

Om en person avtjänar ett fängelsestraff efter en dom meddelad av ICTY, ICTR eller mekanismen och personen i fråga kan komma att benådas eller få sitt straff omvandlat i enlighet med tillämplig nationell lagstiftning ska den berörda staten underrätta mekanismen om detta. Nåd eller omvandling av straff kan endast komma i fråga om mekanismens president bestämmer det och det ligger i rättvisans intresse och är förenligt med de allmänna rättsprinciperna.

Artikel 27: Hantering av arkiven

1. Utan att det påverkar tidigare uppställda villkor eller överenskommelser med dem som har lämnat uppgifter och dokument ska ICTY:s, ICTR:s och mekanismens arkiv fortsätta att tillhöra Förenta nationerna. Dessa arkiv ska varhelst de förvaras vara okränkbara i enlighet med § 4 i konventionen rörande Förenta nationernas privilegier och immuniteter av den 13 februari 1946.

2. Mekanismen ska ansvara för skötseln av dessa arkiv, inbegripet att bevara och göra dem tillgängliga. ICTY:s och ICTR:s arkiv ska samlokaliseras med mekanismens respektive avdelningar.

3. I fråga om tillgången till dessa arkiv ska mekanismen garantera fortsatt skydd för hemliga uppgifter, inbegripet uppgifter om skyddade vittnen och uppgifter som har lämnats under förbehåll om sekretess. För detta ändamål ska mekanismen införa särskilda regler om datasäkerhet och tillgången till arkiverade uppgifter, inbegripet lämpliga regler om sekretess och hävande av sekretess.

Artikel 28: Rättsligt och annat samarbete

1. Staterna ska samarbeta med mekanismen vid utredning och lagföring av de i artikel 1 angivna personerna.

2. Staterna ska utan oskäligt dröjsmål efterkomma varje begäran om biträde och beslut som har fattats av en ensamdomare eller rättegångskammare när det gäller ärenden som omfattar de i artikel 1 angivna personerna, inbegripet, men inte begränsat till

- a) identifiering och lokalisering av personer,
- b) upptagande av vittnesmål och framtagande av bevis,
- c) delgivning av handlingar,
- d) gripande eller häktning av personer,
- e) överlämnande eller överföring av den misstänkte till mekanismen.

3. Mekanismen ska ta ställning till nationella myndigheters begäran om bistånd i fråga om utredning, åtal och rättegång när det gäller de personer som misstänks ha gjort sig skyldiga till allvarliga brott mot internationell humanitär rätt i länderna i f.d. Jugoslavien och Rwanda, inbegripet, när så är lämpligt, bistå med att lokalisera eftersökta personer vars ärende har lämnats över av ICTY, ICTR eller mekanismen till nationella myndigheter.

Artikel 29: Mekanismens ställning, immunitet och privilegier

1. Konventionen rörande Förenta nationernas privilegier och immuniteter av den 13 februari 1946 ska tillämpas på mekanismen, ICTY:s, ICTR:s och mekanismens arkiv, domarna, åklagaren och dennes personal samt på registratorn och dennes personal.

2. Presidenten, åklagaren och registratorn ska åtnjuta den immunitet och de privilegier, befrielser och lättnader som medges diplomatiska sändebud i enlighet med internationell rätt. Mekanismens domare ska åtnjuta samma immunitet och privilegier, befrielser och lättnader när de tjänstgör vid mekanismen.

3. Åklagarens och registratorns personal ska åtnjuta den immunitet och de privilegier som medges Förenta nationernas tjänstemän enligt artiklarna V och VII i den konvention som det hänvisas till i punkt 1 i denna artikel.

4. Försvarare som har ett skriftligt intyg från mekanismen om att han eller hon har godkänts som försvarare ska när denne utför sina uppgifter, och efter att mekanismen har underrättat den mottagande staten om dennes uppdrag, ankomst och slutliga avresa, åtnjuta samma immunitet och privilegier som medges sakkunniga på uppdrag för Förenta nationerna enligt artikel VI, § 22 a–c och § 23 i den konvention som det hänvisas till i punkt 1 i denna artikel. Utan att det påverkar försvararens immunitet och privilegier har den försvarare som åtnjuter sådan immunitet och sådana privilegier en skyldighet att respektera den mottagande statens lagar och andra författningar.

5. Andra personer, inbegripet den tilltalade, som behövs vid mekanismen ska behandlas på ett sådant sätt att mekanismen kan fungera på ett ändamålsenligt sätt.

Artikel 30: Mekanismens utgifter

Mekanismens utgifter ska behandlas som organisationens utgifter i enlighet med artikel 17 i Förenta nationernas stadga.

Artikel 31: Arbetspråk

Mekanismens arbetspråk ska vara engelska och franska.

Artikel 32: Rapporter

1. Mekanismens president ska lämna in en årlig rapport om mekanismen till säkerhetsrådet och generalförsamlingen.
2. Presidenten och åklagaren ska lämna in halvårsrapporter till säkerhetsrådet om hur arbetet i mekanismen fortskrider.

Bilaga 2 – Övergångsregler

Artikel 1 – Första instans

1. ICTY och ICTR ska ha behörighet att fullfölja alla rättegångs- och överlämnandeprocesser som har inletts före startdatumet för var och en av mekanismens avdelningar.
2. Om en person som är efterlyst av ICTY eller ICTR grips mer än tolv månader eller om överklagandekammaren beslutar om förnyad prövning mer än sex månader före startdatumet för var och en av mekanismens avdelningar ska ICTY respektive ICTR ha behörighet i enlighet med deras respektive stadgor och bevis- och förfaranderegler att genomföra, och fullfölja, rättegången mot dessa personer, eller att överlämna ärendet till myndigheterna i en stat, beroende på vad som är lämpligt i det enskilda fallet.
3. Om en person som är efterlyst av ICTY eller ICTR grips upp till och med tolv månader eller om det beslutas om en förnyad prövning upp till och med sex månader före startdatumet för var och en av mekanismens avdelningar ska ICTY respektive ICTR endast ha behörighet i enlighet med deras respektive stadgor och bevis- och förfaranderegler att förbereda rättegången mot dessa personer, eller att överlämna ärendet till myndigheterna i en stat, beroende på vad som är lämpligt i det enskilda fallet. Från och med startdatumet för var och en av mekanismens avdelningar ska mekanismen ha behörighet i fråga om dessa personer i enlighet med artikel 1 i denna stadga, inbegripet att genomföra rättegången mot sådana personer eller att överlämna ärendet, beroende på vad som är lämpligt i det enskilda fallet.
4. Om en person som är efterlyst av ICTY eller ICTR grips eller om det har beslutats om en förnyad prövning på dagen för eller efter startdatumet för var och en av mekanismens avdelningar ska mekanismen ha behörighet i fråga om dessa personer i enlighet med artikel 1 i denna stadga.

Artikel 2 – Överklagande

1. ICTY och ICTR ska ha behörighet att genomföra, och fullfölja, alla överklaganden för vilka meddelandet om att domen eller påföljden ska överklagas har kommit in före startdatumet för var och en av mekanismens avdelningar.
2. Mekanismen ska ha behörighet att genomföra, och fullfölja, alla överklaganden för vilka meddelandet om att domen eller påföljden ska överklagas har kommit in på dagen för eller efter startdatumet för var och en av mekanismens avdelningar.

Artikel 3 – Omprövning

1. ICTY och ICTR ska ha behörighet att genomföra, och fullfölja, alla omprövningar för vilka ansökan om omprövning av domen har kommit in före startdatumet för var och en av mekanismens avdelningar.
2. Mekanismen ska ha behörighet att genomföra, och fullfölja, alla omprövningar för vilka ansökan om omprövning av domen har kommit in på dagen för eller efter startdatumet för var och en av mekanismens avdelningar.

Artikel 4 – Domstolstrots och falskt vittnesmål

1. ICTY och ICTR ska ha behörighet att genomföra, och fullfölja, alla prövningar som avser domstolstrots och falskt vittnesmål för vilka åtalet har bekräftats före startdatumet för var och en av mekanismens avdelningar.
2. Mekanismen ska ha behörighet att genomföra, och fullfölja, alla prövningar som avser domstolstrots och falskt vittnesmål för vilka åtalet har bekräftats på dagen för eller efter startdatumet för var och en av mekanismens avdelningar.

Artikel 5 – Skydd av brottsoffer och vittnen

1. ICTY och ICTR ska se till att brottsoffer och vittnen får skydd samt genomföra alla relaterade rättsliga åtgärder och åtal när det gäller alla de ärenden där ICTY respektive ICTR har behörighet enligt artiklarna 1–4 i denna bilaga.
2. Mekanismen ska se till att brottsoffer och vittnen får skydd samt genomföra alla relaterade rättsliga åtgärder och åtal när det gäller alla de ärenden där mekanismen har behörighet enligt artiklarna 1–4 i denna bilaga.
3. Mekanismen ska se till att brottsoffer och vittnen får skydd samt genomföra alla relaterade rättsliga åtgärder och åtal om en person är brottsoffer eller vittne i förhållande till två eller flera ärenden där mekanismen och ICTY respektive ICTR har behörighet enligt artiklarna 1–4 i denna bilaga.
4. ICTY respektive ICTR ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att så snart som möjligt säkerställa att ansvaret för skyddet av brottsoffer och vittnen övergår till mekanismen när det gäller tribunalernas alla avslutade mål. Mekanismen ska från och med startdatumet för var och en av mekanismens avdelningar genomföra alla relaterade rättsliga åtgärder och åtal när det gäller dessa mål.

Artikel 6 – Samordnad övergång av andra uppgifter

ICTY respektive ICTR ska vidta nödvändiga åtgärder för att så snart som möjligt ombesörja en samordnad övergång av tribunalernas övriga uppgifter till mekanismen, inbegripet att utöva tillsyn över verkställigheten av påföljder, begäran om bistånd från nationella myndigheter och hanteringen av register och arkiv. Mekanismen ska från och med startdatumet för var och en av mekanismens avdelningar genomföra alla relaterade rättsliga åtgärder och åtal.

Artikel 7 – Övergångsregler för presidenten, domarna, åklagaren, registratören och personalen

Utan hinder av bestämmelserna i stadgorna för mekanismen, ICTY och ICTR

- a) får mekanismens president, domare, åklagare och registrator även tjänstgöra som president, domare, åklagare respektive registrator vid ICTY eller ICTR.
- b) får mekanismens personal även tjänstgöra vid ICTY eller ICTR.

Promemorians lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall¹ ska ha följande lydelse.

Bilaga²

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande		Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ	Fysiska personer	
72. Internationella avvecklingsmekanismen för brottmålsribunaler	Avvecklingsmekanismens ledamöter, åklagaren och dennes personal, registratorn och dennes personal, försvarare och andra personer som på annat sätt medverkar i avvecklingsmekanismen	Stadga för Internationella avvecklingsmekanismen för brottmålsribunaler fastställd genom FN:s säkerhetsråds resolution 1966 den 22 december 2010

Denna lag träder i kraft den 1 april 2013.

¹ Lagen omtryckt 1994:717.

² Senaste lydelse 2012:406.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:569) om Sveriges samarbete med de internationella tribunalerna för brott mot internationell humanitär rätt

dels att 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Denna lag gäller i förhållande till

den av Förenta nationernas säkerhetsråd den 25 maj 1993 inrättade internationella tribunalen för f.d. Jugoslavien *och*

den av Förenta nationernas säkerhetsråd den 8 november 1994 inrättade internationella tribunalen för Rwanda

Om någon av tribunalerna begär rättsligt biträde av Sverige, *skall* den begärda åtgärden vidtas enligt vad som sägs i denna lag.

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag gäller i förhållande till

den av Förenta nationernas säkerhetsråd den 25 maj 1993 inrättade internationella *brottmål*tribunalen för f.d. Jugoslavien,

den av Förenta nationernas säkerhetsråd den 8 november 1994 inrättade internationella *brottmål*tribunalen för Rwanda *och*

den av Förenta nationernas säkerhetsråd den 22 december 2010 inrättade internationella avvecklingsmekanismen för brottmåltribunaler.

Med tribunal avses i denna lag någon av de tribunaler eller den avvecklingsmekanism som anges i första stycket.

Om någon av tribunalerna begär rättsligt biträde av Sverige, *ska* den begärda åtgärden vidtas enligt vad som sägs i denna lag.

1 §

Vad som sägs i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål om en ansökan om rättslig hjälp utomlands, ska också tillämpas i förhållande till tribunalerna.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2013.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmåls- domstolen

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2002:329) om samarbete med Internationella brottmålsdomstolen ska införas en ny paragraf, 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

Vad som sägs i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål om en ansökan om rättslig hjälp utomlands, ska också tillämpas i förhållande till Internationella brottmålsdomstolen.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2013.

4 Förslag till lag om upphävande av konvention (1870:37 s. 1) angående ömsesidigt utlämnande av förbrytare emellan Hans Maj:t Konungen av Sverige (och Norge) och Hans Maj:t Belgiernas Konung

Härigenom föreskrivs att konventionen (1870:37 s. 1) angående ömsesidigt utlämnande av förbrytare emellan Hans Maj:t Konungen av Sverige (och Norge) och Hans Maj:t Belgiernas Konung ska upphöra att gälla den 1 april 2013.

Förteckning över remissinstanserna

Bilaga 4

Yttrande över departementspromemorian har avgetts av Riksdagens ombudsmän, Justitiekanslern, Stockholms tingsrätt, Domstolsverket Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Kriminalvården, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet och Sveriges advokatsamfund.

Svar har inte inkommit från Amnesty International, Civil Rights defenders och Svenska Röda Korset.